Cena numeru tylko 10 groszy

Nr. 10 (6891) | WARSZAWA, SOBOTA 9 STYCZNIA 1937 r. | ROK XLI

OPŁATA POCZTOWA UISZCZONA GOTÓWKĄ.

NIECH ŻYJE RZĄD ROBOTNICZY I WŁOŚCIAŃSKI

REDAKCJA przyjmuje interesantów od 1 i pół do 3-ej po południu.
Za zwrot rękopisów Redakcja nie odpowiada.
ADMINISTRACJA czynna od 9—5 bez przerwy, w soboty do 3 popoł.
KASĄ czynna od 12 do 2-ej.

Cena numeru 10 groszy

ROBOTNIK

CENTRALNY ORGAN P.P.S.

PROLETARJUSZE WSZYSTKICH KRAJÓW ŁĄCZCIE SIĘ!

Wydawca: Rada Naczelna P. P. S.

NIECH ŻYJE SOCJALIZM!

WARSZAWA, UL. WARECKA NR. 7
REDAKCJA — tel. 5.06-70
DYREKCJA — 2.20-13
ADMINISTRACJA — 5.13-80
DRUKARNIA — 2.76-43
KONTO CZEKOWE W P.K.O. 175
Pocztowe Przekazy Rozrachunkowe
Urząd Pocztowy Warszawa I Kartoteka N. 117

Cena numeru 10 groszy

Warunki prenumeraty: w Warszawie z odnoszeniem miesięcznie zł. 2.50, bez odnoszenia zł. 2.20 na prowincji miesięcznie zł. 2.50, zagranicą zł. 5.60. Za zmianę adresu 50 gr.
Oddziały: „NAPRZÓD" Kraków, ul. Św. Tomasza 11-a „GAZETA ROBOTNICZA" Katowice, ul. Teatralna 12. „ŁODZIANIN" Łódź, Al. Kościuszki 29. „ROBOTNIK PIOTRKOWSKI" Piotrków Tryb. ul. Piłsudskiego 64. „ROBOTNIK RADOMSKI" Radom, ul. Kelles-Krauza 1. „ROBOTNIK LUBELSKI" Lublin, ul. Bychawska 24. Przedstawicielstwo na Pomorze i Poznańskie — Inowrocław, ul. Mikołaja 14 m. 2.

Coraz krwawsze walki o Madryt

Bohaterskie wojska republikańskie bronią każdej piędzi ziemi

Sytuacja pod Madrytem

Komunikat Rady Obrony Stolicy

Rada Obrony Stolicy ogłasza dn. 8 b. m. o godz. 12-ej w południe następujący komunikat: Powstańcy o świcie wznowili ataki na odcinkach Pozuelo i Humera, gdzie od 2-ch dni trwają bez przerwy walki. Wojska republikańskie mężnie stawiają opór naporowi sił zbrojnych niemieckich i marokańskich, przewyższających liczbą siły rządowe. Trzy kolejne ataki załamały się o nasze pozycje i bitwa trwa z wielką zaciekłością na całym odcinku.

Na froncie północnym armia republikańska posunęła się znacznie w głąb prowincji Leon i zajęła miejscowości Oseja, Sajambe, Ridota, Ponton, Soto, Posada de Valdeon, los Llanos i Caldevilla.

Krwawa bitwa o Casa del Campo

Korespondent Havasa donosi z Avila po stronie powstańców:

Dnia 7 b. m. pod Madrytem rozgrywały się dwie akcje dramatyczne.

Na 2 godziny przed świtem, gdy wojska faszystowskie atakowały szosę do La Coruna pod Aravaca, wojska rządowe rozpoczęły natarcie, aby zwolnić od przeciwnika Casa del Campo. Walka trwała krótko, ale przebieg jej był krwawy. Wojska rządowe rzuciły się na okopy powstańców w mroku, walka na bagnety odbywała się w głębi okopów. Dopiero o świcie wojska rządowe odparto. Około godz. 9-ej rano faszyści rozpoczęli silny atak na wzgórza Humera i Pozuel i na miejscowości o tychże nazwach. Lekka mgła utrudniała operacje. Artyleria bombardowała bez przerwy okopy rządowe. Około godz. 12 w południe wszystkie pozycje zostały zdobyte kosztem wielkich ofiar. Zajęto Pozuelo, Humera, Cerro de Las Perticones i Cerro de la Platę.

Jeden z oficerów z otoczenia gen. Mola oświadczył korespondentowi Havasa: Nigdy jeszcze Czerwoni nie odpierali tak zaciekle i z taką brawurą naszych ataków, nigdy też atak naszych wojsk nie był równie gwałtowny. OSIĄGNĘLIŚMY SUKCES ZA DROGĄ CENĘ, ale za to walkę na północno - zachodnim odcinku pod Madrytem wygraliśmy.

Sukcesy wojsk ludowych

na odcinkach północnych

Ze źródeł rządowych donoszą z Gijon: Wojska rządowe zdobyły Puerto del Ponton, po czym okrążyły miejscowości Soto, Osejo, Caldevilla los Llanos i zajęły te trzy osady, stanowiące ważną pozycję strategiczną. Powstańcy stawiali słaby opór.

Z Barbastro (na froncie aragońskim) donoszą, że dn. 7 b. m. wojska republikańskie zajęły miejscowości: Arugnes, Lierta i wzgórza panujące nad okolicą Powstańcy porzucili działa, 3 karabiny maszynowe, 20 mułów, amunicję, sztandary, 16 jeńców i 15 poległych.

Baskowie skonfiskowali okręt powstańczy

Rada obrony kraju Basków postanowiła nadać ujętemu parowcowi powstańczemu „Virgen de la Carmen" nazwę „Donostia". Statek będzie uzbrojony w działa i pełnić będzie służbę strażniczą na brzegach kantabryjskich.

„Zwyciężyć w wojnie"

Z Gijon donoszą: Konfederacja narodowa pracy i unia generalna pracowników podpisały dnia 7-go b. m. umowę o utworzeniu wspolnego komitetu pod hasłem: „Zwyciężyć w wojnie". Przewodniczyć w komitecie będzie przedstawiciel tej organizacji, która będzie miała w danej chwili więcej członków. Mowa jest o komitecie działającym na terenie walk w Asturii.

Anglia wobec sytuacji w Hiszpanii

Francja i Anglia badają sprawę Maroka hiszp.

Reuter donosi: Odpowiedź włosko - niemiecka na notę francusko - brytyjską w sprawie ochotników w Hiszpanii była jaknaj skrupulatniej badana w brytyjskim M. S. Z. Według opinii czynników brytyjskich inne rokowania, których jak zdaje się, domaga się ta odpowiedź, mogły by być prowadzone na drogach dyplomatycznych i wysiłki odnośne mogły by być czynione jednocześnie z pracami komitetu nadzoru nad nie interwencją.

Min. Eden, jak donosi dalej Reuter, omawiał wczoraj zrana z przewódcami opozycji Labour Party i liberałów położenie w Hiszpanii.

Pomiędzy Francją a W. Brytanią odbywają się od czasu do czasu takie narady o położeniu w Maroko. Główna narada na ten temat — pisze Reuter — odbyła się przed 3-ma tygodniami pomiędzy min. Edenem i amb. Corbin'em. Rząd brytyjski bada obecnie położenie w Maroko. Rząd francuski udzielił Rządowi brytyjskiemu informacji o tej sprawie, a Rząd brytyjski zbiera jeszcze i własne informacje na ten temat.

Konfiskata

Wczorajszy nasz numer uległ konfiskacie.

Na str. 1 konfiskata dotyczyła komunikatu ag. Press o „dekompozycji" partii hitlerowskiej w Gdańsku (używamy stylu p. B. Miedzińskiego z „Gazety Polskiej"; po polsku nazywa się to: ROZKŁAD). Tę część konfiskaty zawdzięczamy, oczywiście, naszej ul. Wierzbowej (siedziba M. S. Z.).

Na str. 3 „zajęto" notatkę o tragedii jednego człowieka we wsi Huszcza, pow. Lubomla. Mamy na dzieję, że — mimo konfiskaty — sama wiadomość dojdzie do ludzi, odpowiedzialnych za Rząd.

***

W biuletynie agencji PRESS z dnia 7 bm. zostały skonfiskowane informacje o postępującym rozkładzie partii hitlerowskiej w Gdańsku. (PRESS).

Z minionych dni

Przed wojną światową było takie zdarzenie.

Pod naciskiem dyplomacji niemieckiej upadł minister spraw zagranicznych Francji, Delcassé. Triumf Berlina nie znał granic. We francuskiej Izbie Deputowanych jeden z ministrów (radykał), mówiąc o upadku Delcassé w odpowiedzi na interpelację, formułował swoje zdania w ten sposób, że... **usprawiedliwiał** ów nacisk dyplomacji niemieckiej.

Wówczas zerwał się z miejsca Jan Jaurès, nie podejrzewany o parcie do wojny, oskarżany o „germanofilstwo" przez całą prawicę. Jego lwi głos zapanował momentalnie nad salą:

„trzeba być wrogiem wojny ale nie wolno..."

Tu Jaurès użył bardzo drastycznego wyrażenia francuskiego, które możnaby przetłomaczyć na język polski tak:

„ale nie wolno włazić bez mydła...".

Cała Izba wybuchła huraganem oklasków...

***

Józef Piłsudski nazywać lubiał te same rzeczy „kategorią imponderabiliów", t. zn. czymś takim, co trudno uchwycić, co trudno sformułować, ale co się **wyczuwa** każdym nerwem, każdym odruchem myśli i uczucia.

Jaka szkoda, że niektórzy panowie z ul. Wierzbowej nie mają zupełnie poczucia „imponderabiliów"! Bo gdyby tak p Bogusław Miedziński zastosował swój głośny artykuł o „dekompozycji" nie do obozu „sanacyjnego" w **Polsce,** ale do partii hitlerowskiej w **Gdańsku,** — toby artykuł uległ z pewnością konfiskacie.

Tak mi się zdaje...

M. NIEDZIAŁKOWSKI.

Krążowniki hitlerowskie

pomagają powstańcom mordować ludność cywilną

Komendant wojskowy w Almeria podaje szczegóły bombardowania tego miasta w dn. 6 stycznia. O godz. 2-ej rano jakiś samolot zrzucił szereg bomb ogólnej wagi 100 kg. Jedna z tych bomb padła na molo w pobliżu statku towarzystwa francuskiego „Mines Alquifes", druga koło dworca, a trzecia na 2-piętrowy gmach, położony w pobliżu szpitala. Pozostałe bomby spadły do morza. Napaść ta potwierdza poprzednie informacje o działalności eskadry niemieckiej u tych wybrzeży. Od 3-ch dni pancernik niemiecki „Admirał von Scheer" widziany był na horyzoncie. Odbywa on stale drogę pomiędzy Malagą a Cabo de Gata. W ciągu 2-ch godzin stał on nawprost Almeria. Dn. 6 bm. wybrzeża kontrolowane były przez trzy okręty niemieckie, a mianowicie: wspomniany wyżej pancernik, kontrtorpedowiec i jeden okręt awiomatkę, który, jak się zdaje, zajmuje pozycje nawprost Malagi. Raport stwierdza, że dwa samoloty bombardujące powstańców przybyły do Almeria właśnie z tego odcinka i po dokonaniu napaści, zniknęły w tym samym kierunku. Bombardowanie pociągnęło za sobą 6 ofiar, które pochowano wczoraj rano w obecności władz i licznych tłumów publiczności. Przed 4 dniami policja aresztowała na molo w chwili usiłowania ucieczki z Almeria na statku rybackim, 7-miu osobników, w tej liczbie 2-ch synów b. pułkownika Rada. Według oświadczenia jednego z nich, uciekający mieli dostać się w określonym punkcie na morzu na okręt niemiecki.

Rząd hiszpański wogóle nie odpowiedział

na bezczelne ultimatum niemieckiego admirała

Z Berlina donoszą, że krążownik „Koenigsberg" nie otrzymał dotychczas żadnej odpowiedzi na postawione w dn. 5 b. m. ultymatywne żądanie admirała niemieckiego na wodach hiszpańskich wydania ładunku i pasażera statku „Palos".

„Polityka brytyjska

zagraża pokojowi świata"

Deputowany Labour Party Herbert Morrison wygłosił przemówienie na zebraniu robotniczym w Stoke Newington, występując gwałtownie przeciwko traktatowi angielsko - włoskiemu i polityce zagranicznej Rządu brytyjskiego, która, zdaniem jego zagraża równowadze i pokojowi świata.

Cztery lata upłynęły

a nędza jest coraz większa

W berlińskich kołach politycznych liczą się ogólnie z możliwością zwołania Reichstagu. Ponieważ kanclerz Hitler wypowiedział swojego czasu zdanie: „Dajcie mi 4 lata czasu", a obecnie upłynęły te 4 lata wygłosi kanclerz w Reichstagu przemówienie, poświęcone zagadnieniom polityki wewnętrznej. Również za możliwe uważane jest odbycie posiedzenia gabinetu w dniu 30 stycznia, ponieważ prawo o pełnomocnictwach dla Rządu Rzeszy, uchwalone na przeciąg 4 lat, po objęciu władzy wygasa 30 stycznia, skutkiem czego potrzebne jest dalsze prawne unormowanie tej kwestii. (PAT.).

Mówimy wyraźnie: powszechne, równe, tajne, bezpośrednie i stosunkowe prawo głosowania; wybory swobodne i uczciwe.

Wtedy kraj rozstrzygnie o własnej przyszłości

Wyścig zbrojeń w cyfrach

Kolejny numer kwartalnika „Vierteljahrshefte zur Koniunkturforschung“ (Hamburg) przynosi ciekawe dane o rozmiarach zbrojeń poszczególnych państw i wpływie ich na życie gospodarcze.

Wydatki zbrojeniowe świata wyniosły w r. 1913 okrągło *10 miliardów RM.*, w latach 1928/39 *wzrosły do 15 — 16 mild. RM.* i w r. 1936 do

30 — 35 mild. RM.

W r. 1913 i w latach 1925 — 1929 światowe wydatki zbrojeniowe wynosiły około 4% wartości produkcji światowej. W roku 1936 stosunek ten wyraził się conajmniej *liczbą 11%. Tempo* wzrostu wydatków zbrojeniowych stało się szczególnie intensywne w ostatnich 4 latach. W stosunku do r. 1928 wydatki zbrojeniowe Francji wzrosły o 56%, W Brytanii — o 39%, Stanów Zjednoczonych — o 38%, Japonii — o przeszło 100%, a wzrost wydatków zbrojeniowych Sowietów — według tychże danych niemieckich, miał się wyrazić jak 16:1. (!)

Udział wydatków zbrojeniowych w dochodzie społecznym w stosunku do 1928 r. wzrósł przeciętnie dwukrotnie lub trzykrotnie. Na czele kroczy Rosja sowiecka, która w r. 1935 wydała na zbrojenia 12,5% swego dochodu społecznego w porównaniu z 2% w r. 192?. Najmniejszy odsetek wydatków zbrojeniowych w stosunku do dochodu społecznego wykazują Stany Zjednoczone: 1,5% w 1936 r. wobec 1% w 1928 r.

Gdy z sum globalnych, wydawanych na cele obrony narodowej wyłączy się wydatki personalne, na wydatki rzeczowe pozostaje około 50—60%; w ten sposób w r. 1936 z globalnej sumy wydatków zbrojeniowych 30 — 35 miliardów RM., około 15 — 20 mild. RM. przypada na wydatki rzeczowe. Jak ustaliła konferencja rozbrojeniowa, spośród wydatków rzeczowych około ⅔ przypada na materiał wojenny i budowle, a więc należy do dziedziny produkcji przemysłowej. Do tego doliczyć można koszty transportu na potrzeby wojskowe (materiały pędne) i mniej więcej połowę kosztów utrzymania.

Wielka Brytania planuje podwyższenie wydatków rzeczowych do 70% całości w r. 1937/38. Tym samym zbrojenia wyniosą tam 10 — 20% całej produkcji przemysłowej netto. W Japonii ten sam odsetek wyraża się już podobno liczbą 30%.

Intensywne zbrojenia przyczyniły się do wyzyskania leżących dotąd odłogiem możliwości przemysłowych. Możliwości te są już jednak na wyczerpaniu, wobec czego należy się liczyć z przedłużeniem czasu pracy, rozszerzaniem starych przedsiębiorstw i budową nowych.

Warto podkreślić, że pismo nie podaje danych o.... zbrojeniach niemieckich. Procentowy wzrost zbrojeń niemieckich napewno przekracza zbrojenia wszystkich innych państw, nie wyłączając Japonii...

Przegląd prasy

CO SIĘ DZIEJE W NIEMCZECH? USTĄPIENIE HITLERA?

W Niemczech podobno mają nastąpić (mimo zaprzeczeń) jakieś bardzo poważne przesunięcia. Hitler ma pono ustąpić z kanclerstwa i objąć prezydenturę, a Goering ma stać się kanclerzem. Hitler pono jest znużony zgiełkiem Berlina (?) i rozterkami w swym obozie(!). Łatwo pojąć, że jeśli istotnie p. Goering stanie się kierownikiem bieżącej polityki, nastąpi zapewne **era ryzykanckich kroków.** Pisze o tym w swych depeszach korespondent „Kurejra Warsz.“:

> Otóż *nieustanne walki* w łonie obozu rządzącego silnie wpłynęły na stan *zmęczenia* Hitlera i dlatego pragnie on przekazać władzę Goeringowi, który dotychczas wykazał najwięcej stanowczości i energii w wykonywaniu powierzonych mu zadań.
>
> Do przyczyn natury osobistej należą przede wszystkim, jak się rzekło powyżej, odraza Hitlera do denerwującej atmosfery, panującej w Berlinie, sprzecznej z upodobaniem jego do samotności i ciszy.
>
> W Berlinie, jak słychać, liczą się z ewentualnością objęcia przez Goeringa władzy wykonawczej nad Rzeszą już *od pierwszego lutego.*

Jeśli to wszystko prawda, atmosfera w Europie stanie się jeszcze bardziej denerwującą, a sytuacja w związku z wypadkami hiszpańskimi jeszcze bardziej niepewną... W tym właśnie momencie endecja zapewnia, że „wojna nie zagraża“, że faszyzm raczej przynosi odprężenie. Kpiny z czytelnika.

ANI W EFTĘ ANI W EFTĘ...

„Dziennik Narodowy“ wciąż medytuje, czy pobyt hitlerowców w Hiszpanii jest korzystny dla Polski czy nie? Z jednej strony niby osłabia pozycję Francji, flankując ją od Zachodu, utrudnia jej ewentualną wojnę z Hitlerem, a więc— chyba — jest dla Polski niekorzystny. Ale z drugiej strony Hitler w Hiszpanii walczy z „komunizmem“(?), a więc jego akcja hiszpańska — chyba — jest korzystna. I tak głowi się „Dziennik“ nad tym problemem przez cały artykuł wstępny i nie znajduje wyjścia. Jak się to mówi — „ani w eftę ani w eftę“. Tu ojczyzna, a tam klasa... Naturalnie, w końcu klasowe i ideologiczne sympatie do faszyzmu przeważają. Ale osobliwa „polityka zagraniczna“ endecji jest **zahamowana.** Francja z Blumem czy Niemcy z Goeringiem?

FRANCJA A POLSKA.

W „Kurj. Warsz.“ znajdujemy rozumny artykuł p. B. K.„ podkreślający w związku z pożyczką wielkie znaczenie sojuszu francusko - polskiego. Także Anglia chyba rozumie znaczenie tego sojuszu dla dzieła pokoju —

> Porozumienie Warszawa — Londyn jest *niczym bez Paryża;* z Paryżem jest silniejsza podstawa polityki pokojowej, niż nawet jakieś mgliste nadzieje, np. na Amerykę, z której strony na razie pewne są tylko biblijne przypomnienia o cnocie zgody i o szatanie, patronującym wszelkiemu awanturnictwu. Porozumienie Warszawa—Londyn *bez uprzedniej doskonałej podstawy w Paryżu,* mogłoby się okazać koniec końców użytecznym tylko dla polskich — daj im Boże zdrowie! — fabrykantów bekonów.

Bardzo słusznie. Zamało jednak p. B. K. podkreśla konieczność współdziałania Polski także z Czechosłowacją i ZSSR. Tylko należyta przeciwwaga może sparaliżować Hitlera i Goeringa.

PAŃSTWO W PAŃSTWIE.

Wileński „Kurier Powszechny“ twierdzi, że rozrost tak zw. Akcji Katolickiej zaczyna poprostu zagrażać suwerenności państwa polskiego —

> Ostatnimi czasy Akcja Katolicka z bractwa ściśle religijnego przeistoczyła się w *organizację polityczną.* Ma swoje domy, świetlice, swoich prezesów, sekretarzy, skarbników, członków zarządu; członkowie Akcji płacą składki. Na zebraniach omawia się sprawy polityczne, *wpaja się ideologię faszystowską,* uznaje się lub nie uznaje posunięcia polskiej polityki zagranicznej, słowem Akcja Katolicka spełnia te funkcje, co i każda inna organizacja polityczna.

Tymczasem — twierdzi „Kurier“ — Akcja nie posiada statutu i działalność jej odbywa się **poza prawem.**

„NARODOWI“ DZIERŻYŃSCY. „ŚMIERDZĄCA ROBOTA“.

Pod tym tytułem „Dziennik Poranny“ cytuje zupełnie zdawałoby się nieprawdopodobne oświadczenia organu Torquemady „Myśli Polskiej“ — na temat konieczności „wymiecienia pajęczyny, kryjącej się po kątach“ — t. zn. radykałów wszelkiego rodzaju:

> „Jest rzeczą drugorzędną kto to wszystko zrobi — *Torquemada, „narodowy Dzierżyński“ czy zwyczajny agent policyjny.* Martwmy się raczej o to, by głoszenie profilaktyki nie było rzucaniem grochu o ścianę lub też tureckim kazaniem, z którego wyniknie ten tylko pożytek, że po raz tysiączny w naszych dziejach sprawodzimy na własnej skórze, że mądry Polak po szkodzie“.

I dalej:

> *„Robota będzie śmierdząca, ale trzeba ją zrobić,* i lepiej jest samemu zakasać rękawy, niż doczekać się przyjścia *obcych asenizatorów“.*

Na to „Dziennik Poranny“ słusznie odpowiada:

> A więc ludzie, zgrupowani w redakcji „Myśli Polskiej“ publicznie deklarują gotowość spełniania funkcji czekistowskich *oprawców.* Wzywają innych do „współpracy“, *grożąc przyjściem pomocników wyszkolonych w Gestapo.*

Istotnie, to już przechodzi wszystko: rozlegają się w biały dzień pogróżki oszalałych faszystów, że sprowadzą z Hitlerii szpiclów i katów. Dogadali się!

K. Cz.

139 chłopów przed sądem

za udział w zajściach w Ostrowiu Tuligłowskim

W związku z zajściami na terenie powiatu Rudeckiego, a w szczególności na obszarze folwarku w Ostrowiu Tuligłowskim w dniu 1 lipca 1936 r. postawiono w stan oskarżenia ogółem 139 osób za udział w zajściach podczas strajku. Przeciw tym oskarżonym odbyło się od września do końca grudnia 1936 r. siedem rozpraw karnych sądu okręgowego w Samborze, bądź w samej siedzibie tego sądu, bądź też na sesjach wyjazdowych w Rudkach i w Komarnie pow. Rudki, oraz dwie rozprawy w sądzie grodzkim w Komarnie.

Na wszystkich tych rozprawach zapadło ogółem 96 wyroków, skazujących na karę aresztu, względnie więzienia od 2 miesięcy do 2 lat, za występki z art. 162 i 163 k. k. oraz 39 wyroków uniewinniających, zaś 4 sprawy wyłączono do oddzielnego rozpatrzenia.

Rozprawy z ramienia sądu okr. w Samborze prowadził sędzia okr. dr. Rosłanowski, z ramienia zaś sądu grodzkiego w Komarnie — sędzia mgr. Adolf Domiczek. Oskarżał prok. dr. Hubl z Sambora.

(PAT)

Argumenty baronów węglowych w świetle prawdy

Według danych prowizorycznych. wywóz węgla kamiennego w grudniu r. ub. wykazał bardzo poważny wzrost w porówaniu z listopadem r. ub. i był również większy niż w grudniu lat 1933—1935.

Wywóz ten wyniósł 1.004 tys. ton wobec 875 tys. ton w listopadzie r. ub. i 779 tys. ton w grudniu 1935 r. W porównaniu z listopadem wzrósł on więc o 129 tys. ton, w porównaniu z grudniem 1935 r. zaś o 225 tys. ton. Wzrost wywozu w grudniu przypisać należy pomyślnej koniunkturze na światowym rynku węglowym.

***

Sprawa powyższa ma doniosłe znaczenie również i ze względu na akcję górników o skrócenie czasu pracy, to też do tego zagadnienia jeszcze wrócimy.

W każdym razie argument przeciw skróceniu pracy, powołujący się na przewlekły kryzys w górnictwie węglowym traci wszelki sens.

Obrady Senatu

Kredyty dodatkowe. Pożyczka francuska

W piątek Senat obradował nad uchwalonymi przez Sejm ustawami o dodatkowych kredytach za rok 1936/37.

Jak już zaznaczyliśmy, chodzi o powiększenie etatów policyjnych w związku z wzrostem przestępczości. Z wywodów referenta sen. Petrażyckiego wynika, że gdy w roku 1927 liczba zameldowanych wypadków wynosiła przeszło 37,000, to w r. 1935 liczba ta wzrosła do 115,000. Liczby te obejmują wypadki podpaleń, zabójstwa, bandytyzmu, rozbojów, kradzieży i t.d.

W roku 1927 było np. 191 wypadków bandytyzmu, a w roku 1935 aż 1917 wypadków.

Cyfry te doskonale ilustrują okres „sanacji moralnej“, podczas którego w ciągu 8 lat przestępczość wzrosła z górą trzykrotnie, a w tym bandytyzm dziesięciokrotnie.

Inne kredyty dodatkowe dotyczą Straży Granicznej, pomocy dla rolnictwa, oraz Centralnej Komisji Przywozowej.

Wszystkie ustawy o dodatkowych kredytach bez dyskusji uchwalono.

Następnie przystąpiono do ustawy o Pożyczce francuskiej.

Po referacie sen. Dąbkowskiego zabierali głos w dyskusji sen. Artur Śliwiński, Schorr i Makowski.

Ustawę o Pożyczce francuskiej przyjęto jednomyślnie, oraz przy oklaskach wszystkich obecnych.

Seria pożarów w „Trzeciej Rzeszy“

Gestapo oskarża Niemcy podziemne o sabotaż

Agencja Press donosi z Wiednia:

Niemiecka prasa emigracyjna informuje, że w Rzeszy niemieckiej wybuchają od pewnego czasu pożary w zabudowaniach fabrycznych. W ostatnich dniach wybuchł pożar w fabryce „Excelsior“ w Hanover — Limmer, która na polecenie ministerium wojny przystosowana została do produkcji sztucznego kauczuku.

Spośród 3 gmachów fabrycznych spłonął doszczętnie budynek, w którym znajdowały się magazyny i składy kauczuku oryginalnego. Przechowywane w budynku tym materiały zostały strawione przez ogień. Straż pożarna oraz zmobilizowane oddziały szturmowe nie zdołały zapobiec katastrofie.

Jeszcze w ciągu nocy, w której płonęła fabryka „Excelsior“, dokonała tajna policja Gestapo licznych aresztowań wśród robotników, dowodząc, że pożar był dziełem sabotażu. Gestapo twierdzi, że tym razem natrafiła jakoby na dowody, iż cała seria ostatnich pożarów w Rzeszy niemieckiej jest wynikiem zorganizowanej akcji wrogów reżimu.

Grypa szerzy się wszędzie

Wypadki grypy w Warszawie są wciąż bardzo liczne. Również z wielu miast na prowincji donoszą o nagminnym szerzeniu się grypy. Ubezpieczalnie społeczne i przychodnie lecznicze notują wielkie ilości pacjentów z objawami grypy. W aptekach zbyt środków leczniczych przeciw zaziębieniu przybrał zwiększone rozmiary.

Z prasy zagranicznej wynika, że Polska nie jest w tej mierze wyjątkiem i że grypa szerzy się w całej Europie. Fantastyczne rozmiary przybrała grypa w Anglii. W dzielnicy Londynu Holloway 75%, a w dzielnicy Putney 25% mieszkańców leży w łóżku z powodu grypy. Liczba chorych na grypę w Londynie i okolicy obliczana jest na 3 miliony osób.

Zachodzi obawa, aby epidemia choroby nie ogarnęła floty angielskiej.

Propaganda hitleryzmu zalewa Austrię

Agencja PRESS donosi z Wiednia:

Propaganda hitleryzmu w Austrii prowadzona jest z coraz większą siłą. Tajne pismo hitlerowców austriackich „Kampffront“ ogłosiło zbiórkę pieniędzy dla ochotników austriackich i niemieckich w Hiszpanii.

W lokalach organzacji „Deutsche Turnerschaft“ urządzone zostały biura, które ZUPEŁNIE JAWNIE WERBUJĄ OCHOTNIKÓW DO ODDZIAŁÓW NIEMIECKICH, UDAJĄCYCH SIĘ DO HISZPANII.

Przeciwko zakazowi odbycia Narady Pracowniczej

Konferencja delegatów pracowników Towarzystw Ubezpieczeń w dniu 21 grudnia ub. r. uchwaliła kategoryczny protest przeciw decyzji Komisariatu Rządu, nie dopuszczającej do odbycia Narady Pracowniczej, zwołanej na dzień 12 grudnia 1936 r. przez Stołeczną Komisję Porozumiewawczą Związków Pracowniczych.

Grypa zabija tysiące ludzi w Ameryce

Epidemia grypy w Stanach Zjednoczonych staje się coraz bardziej groźną.

Z wszystkich większych miast nadchodzą wiadomości o ciągle wzrastającej śmiertelności. W Nowym Jorku w ciągu ostatnich 24 godzin zmarło z powodu grypy 88 osób, w ciągu ostatniego tygodnia 299 osób, w Chicago 189 osób.

Faszyści są zawsze obcymi agenturami

W związku z przemówieniem Degrelle'a, wygłosoznym przed mikrofonem radiostacji w Turynie (o czym już pisaliśmy), organ Zjednoczenia Narodowego „l'Independance Belge“ zaznacza, że postępowanie Rządu włoskiego, który zaprosił przywódcę Rexistów do wygłoszenia przemówienia przez włoską radiostację, należy uznać za akt nieprzyjazny wobec Rządu belgijskiego. Mussolini, dodaje dziennik, nie będzie mógł się uskarżać, GDYBY BELGOWIE ZAPROSILI PRZECIWNIKA RZĄDU WŁOSKIEGO DO PRZEMÓWIENIA PRZED MIKROFONEM BELGIJSKIEJ RADIOSTACJI NADAWCZEJ.

Socjalistyczny „Peuple“ twierdzi, że DEGRELLE Z POMOCĄ WŁOCHÓW ZAATAKOWAŁ W SPOSÓB GWAŁTOWNY RZĄD, POLITYKÓW I SĄDY SWEGO WŁASNEGO KRAJU.

Spadek zadłużenia w rolnictwie

Przeprowadzona została ankieta o stanie zadłużenia rolnictwa w Polsce. Z ankiety, która objęła około 1000 gospodarstw, wynika, że w stosunku do roku 1935 zadłużenie rolnictwa zmniejszyło się w roku minionym o 15%, a w stosunku do roku 1931 o 42%.

Przeciętne zadłużenie na hektar ziemi obliczane jest obecnie na przeszło 190 złotych.

Spadek zadłużenia w rolnictwie przypisywany jest częściowo spłacie zobowiązań, przeważnie zaś umorzeniu znacznej sumy długów przez wierzycieli. (PRESS).

Doręczanie listów na wsi

Władze pocztowe opracowały konkretny plan zorganizowania służby pocztowej na wsi, która dotychczas nie jest przez pocztę należycie obsłużona. Korespondencja pocztowa w Polsce idzie na wieś wciąż jeszcze całymi tygodniami, co stanowi m. in. niemałą przeszkodę w rozpowszechnianiu czytelnictwa pism.

Dopiero teraz władze pocztowe zaprowadzają stopniowo służbę listonoszów miejskich w całym kraju. W roku bieżącym służba listonoszów wiejskich zorganizowana będzie w województwach: krakowskim, kieleckim i łódzkim. W r. 1938 instytucja listonoszów wiejskich obejmie województwa: lwowskie, stanisławowskie i tarnopolskie. W r. 1939 i 1940 listonosze wiejscy zaprowadzeni będą w reszcie kraju.

Należy dodać, że listonosze wiejscy funkcjonują już w ośrodkach podmiejskich województw centralnych i południowych oraz w województwie śląskim. (PRESS).

Poprawa stanu zdrowia Papieża

W stanie zdrowia Papieża nastąpiła poprawa. Papież będzie mógł na parę godzin dziennie opuszczać łóżko. Duszność nieomal zupełnie ustąpiła.

Anglia wobec tubylców w koloniach

Rada starszych szczepu Torikel z doliny Chajsur w Indiach, gdzie niedawno na granicy północno - zachodniej Indyj rozegrały się walki, musiała dostarczyć władzom brytyjskim, jako zakładników, 100 ludzi, uzbrojonych w karabiny. Był to warunek rozejmu, postawiony przez władze Indyj. W prowincji Chajsur pozostała nieznaczna grupa ludności, która nie poddała się dotąd władzom.

Zarobki robotników w tartakach

Na Wołyniu robotnicy drzewni w kilku przedsiębiorstwach uzyskali podwyżkę zarobków. W tartaku w Czerewasze koło Maniewicz podwyżka płac dniówkowych i akordowych wyniosła 25%. W Czartorysku robotnicy, zajęci przy naładunku drzewa, uzyskali 20-procentową podwyżkę zarobków.

(PRESS)

Tragiczny wypadek

Tragiczny wypadek zdarzył się w Kierzkowie pod Żninem, 16-letni Julian Konczal powracał nocą do domu i przy zagrodzie sąsiada Wł. Paliwody został napadnięty przez wypuszczone psy podwórzowe. Paliwoda, słysząc ujadanie psów i myśląc, że złodzieje zakradli się do zagrody, wystrzelił przez okna z dubeltówki tak nieszczęśliwie, że trafił Konczala w głowę. Zanim zdołał przybyć lekarz, młodzieniec zmarł.

Własność prywatna a przebudowa społeczna

Sfery wielkokapitalistyczne we Francji — utartym szlakiem — atakują ruch robotniczy i zwalczają realizację nowego ustawodawstwa społecznego we Francji pod pozorem „obrony własności prywatnej".

Są to — bodajże — ostatnie już próby przeciwstawienia tego hasła współczesnemu ruchowi przebudowy społecznej. Dziś niema już tych naiwnych, którzyby wierzyli, że istnieje jakiś związek między własnością prywatną chłopa na ziemię, rzemieślnika na warsztat pracy z dyktaturą gospodarczą, jaką rozporządzają magnaci kapitału finansowego i przemysłu skartelizowanego.

Słusznie pisze paryski „Peuple", organ związków zawodowych:

„Gdy kierownicy przemysłu skartelizowanego... łączą się, by sprzedać po cenie nadzwyczaj wygórowanej swe produkty, nie uwzględniają z pewnością prawa własności nabywców. Taki bowiem zabieg zmusza nabywców do płacenia drożej niż powinni za towary; innymi słowy — kierownicy „odcinka ochronionego" *) gospodarki społecznej dokonywają na swą korzyść wywłaszczenia swych nabywców w części tego, co posiadają".

Niewiele zmienia się sytuacja, gdy wespół z przemysłem skartelizowanym lub zamiast niego zjawia się biurokracja państw „totalnych" czy „faszyzujących". I tu ludność pracująca jest nadmiernie obciążona, ugina się pod ciężarem świadczeń nadmiernych w stosunku do możliwości płatniczej.

***

Nie da się zaprzeczyć, że niektórzy teoretycy współczesnego ruchu społecznego wyobrażali sobie, że wielki kapitał dokona całkowitego wywłaszczenia drobnej własności. Wtedy współczesny ruch społeczny dokonałby jedynie „wywłaszczenia wywłaszczycieli". W istocie jednak sytuacja jest bardziej skomplikowana. Własność chłopska czy drobnomieszczańska nie zniknęła, choć ucisk ze strony dyktatury gospodarczej, choć ciężar dyktatury kartelowej spycha niekiedy te warstwy ludności na dno nędzy. W tych warunkach nie wywłaszczenie, lecz obrona ich własności staje się hasłem współczesnego ruchu społecznego.

Sytuacja przedstawia się w ten sposób, że — jeśli współczesny wielki przemysł, zwłaszcza przemysł ciężki wymaga jednak pewnej formy organizacji — uporządkowanie spraw tego przemysłu staje się punktem wyjścia obrony interesów drobnej i średniej własności. Surowiec, i żelazo, energia (węgiel, prąd elektryczny) muszą być dostarczone po cenie, umożliwiającej należyte funkcjonowanie drobnego i średniego przemysłu, należytą pracę drobnej własności.

***

Te myśli i temu podobne nastręcza rozpatrywanie aktualnych zagadnień gospodarczych. Wiemy wszyscy, że stan obecny jest stanem przejściowym. Nawet sfery oficjalne podkreślają, że dotychczasowe osiągnięcia, że takie wyniki, jak stały poziom waluty, ochronienie bilansu płatniczego, zrównoważenie (mechaniczne) budżetu, lekki wzrost produkcji i nie wielka poprawa sytuacji rolnictwa — nie wystarczają.

Większość piszących na ten temat nie łudzi się, że kapitalny problem zatrudnia nietylko bezrobotnych, ale dorastających pokoleń — jest zadaniem nieziszczalnym przy dotychczasowej strukturze gospodarczej Polski.

Dwa bieguny tej przebudowy — to reforma rolna i uprzemysłowienie kraju. Oba te poczynania są ze sobą ściśle związane. Oba zmierzają do wzmocnienia obecnych placówek i do ich pomnożenia. Obie drogi mają zwiększyć rozporządzalną zdolność nabywczą: w mieście — na płody rolnictwa, we wsi — na artykuły przemysłu.

Podstawowym jednak warunkiem jest usunięcie tych przeszkód, jakie w uprzemysłowieniu kraju i w podniesieniu zdolności nabywczej rolnictwa stanowi dyktatura przemysłu skartelizowanego. Przemysł ten nie jest — mimo swej uprzywilejowanej pozycji — ani pionierem postępu społecznego (np. opór przeciw skróceniu czasu pracy) ani pionierem uprzemysłowienia. Czyśmy słyszeli, by w Polsce wielki przemysł organizował (jak to się działo w niektórych krajach) warsztaty rzemieślnicze, udzielał im pomocy, gotując w ten rozsądny sposób zbyt dla własnych wytworów?

Czemuż to się dzieje, że słowo „kartel" stało się symbolem nędzy, kryzysu? Czemu na dźwięk ten zaciska pięść rzemieślnik czy chłop? Jest-to właśnie sprzeczność między przywilejem, dyktaturą gospodarczą, a własnością prywatną, w jej najklasyczniejszej formie, bo własnością, opartą o własny twórczy wysiłek...

Z tych wszystkich przyczyn, (jak się już rzekło), hasłem przebudowy społecznej jest nie wywłaszczenie chłopa czy rzemieślnika na rzecz kolektywu jest obrona jego własności i stopniowa realizacja nowych zasad gospodarowania.

W.

*) Mowa o przemyśle skartelizowanym.

Pytanie i odpowiedź

Znany dziennikarz amerykański Louis Fisher, opisując piekło bombardowania Madrytu przez samoloty niemieckie, zapytuje:

„Gdzie jest świat, który podczas wojny światowej śpiesznie odpowiedział na wołanie Belgii? Gdzie są miliony ludzkich serc, modlących się w kościołach do Boga? Gdzie współczucie milionów ludzi, nazywających się idealistami, którzy spokojnie udają się do swoich zajęć, podpisują listy, robią manicure, chodzą do kina i czytają w gazetach z zainteresowaniem wiadomości z Hiszpanii? A tym czasem kilku generałów bezkarnie niszczy zdobycze kultury i sztuki w milionowym mieście. Nowoczesna historia nie zna wypadku podobnej brutalności. Świat cywilizowany nie przeszkadza; pije spokojnie kawę, zamiast obudzić się i zdusić potwora".

Na te tragiczne pytania otrzymał Fisher bardzo wymowną, choć nie bezpośrednią odpowiedź kapitalistycznego „świata cywilizowanego" w postaci następującej notatki hitlerowskiego Biura Informacyjnego:

„Związek korespondentów zagranicznych w Berlinie, z okazji Nowego Roku, przesłał kanclerzowi Hitlerowi pismo z życzeniami. W piśmie tym m. in. powiedziano: „Jako ukoronowanie pańskich przemówień i dzieł roku 1936, rok nadchodzący powinien przynieść powszechny przełom w kierunku przekonania, że równouprawniona w wewnętrznej i zewnętrznej sile, politycznie i gospodarczo zabezpieczona Rzesza Niemiecka stanowi najlepszą (!) gwarancję spokoju, ładu i spokoju w Europie"...

W tym dokumencie bezprzykładnego służalstwa, zredagowanym z pewnością nie bez udziału hitlerowskiego min. propagandy, odbiła się, jak w lustrze, moralna nicość kapitalistycznego „świata cywilizowanego", któremu patronują i mentorują „kierownicy opinii publicznej" z gatunku pp. korespondentów zagranicznych w Berlinie. Czy wszyscy zresztą korespondenci berlińscy podpisali ten adres hołdowniczy — o tym hitlerowskie Biuro Informacyjne przezornie milczy. Musimy jednak stwierdzić z całą stanowczością, że czułej deklaracji nie podpisali przedstawiciele prasy robotniczej, których — ze względów zrozumiałych — w Berlinie wogóle niema.

X.

Jak to było w Warce?

Robotnicy polscy uniemożliwili próbę pogromu

Kilka dni temu prasa t. zw. narodowa rozdzierała szaty, jako że pepesowcy w Warce tworzą „bojówki" dla obrony Żydów.

Otrzymaliśmy w tej sprawie list od kilkudziesięciu robotników Polaków z Warki. List zamieszczamy w brzmieniu dosłownem, a naszym towarzyszom z Warki powiadamy, że postąpili słusznie i rozumnie, jak dobrzy ludzie i jak dobrzy Polacy.

My w Polsce pogromów mieć nie chcemy.

Red.

Drodzy Towarzysze! Zwracamy się do Was w bardzo ważnej sprawie. Endecja na terenie Warki, chciała urządzić pogrom na biedotę żydowską; najprzód upili tych chuliganów, a później ruszyli na stragany, na rynku, chcąc wykorzystać sytuację bo 30.12 odbył się jarmak; poniszczyli dużo towarów; biedna masa żydowska, uciekała i pozamykała się w mieszkaniach. Widząc to, zrobiono zbiórkę w organizacji, i omawiano tę sprawę, co mamy nadal robić. W czasie bicia tej biedoty żydowskiej, t. j. straganiarzy, policji wogóle nie było na mieście. Nasi towarzysze nie dopuścili do dalszego bicia. Endecy porwali się na nich, ale, że naszych na mieście było paru, więc nie mogli poradzić, to pobili idącego osobno naszego towarzysza ze związku, i on wpadł do lokalu z tą wiadomością, że endecja rzuciła się najpierw na straganiarzy, a teraz na towarzyszy robotników; więc w liczbie 18 wkroczyliśmy na rynek, i przy rynku w jednej uliczce zaczęto nas atakować kamieniami; ich było około 60, jednak daliśmy hasło skupienia się, i wyruszyliśmy do boju, z golemi rękoma, a jednak musieli od walki ustępować i kilku z nich zostało poturbowanych, a nawet jeden endek Władysław Skowroński, prosił się, żeby go puścić bo już więcej do endecji należeć nie będzie, a odebrano od niego śrubokręt, który służył mu, jako narzędzie do bicia.

Potem zwołano ogólne zebranie, było przepełnienie, około 130 ludzi, wygłosiliśmy referat na temat „znaczenie antysemityzmu dla burżuazji".

Z entuzjazmem cała masa ten referat przyjęła, na zakończenie odśpiewano „Międzynarodówkę".

Podkreślamy, że jest u nas jeden instruktor endecji, który prowadzi wszystkie bojkoty, z tego powodu dochodzi do bicia, a w tych rozruchach ostatnich on szedł na czele tej całej bandy.

Miejscowa przywódczyni endecji, która ma parę kamienic, nazwiskiem Wilczyńska, stanęła na balkonie w rynku i też wzywała do bicia.

Gdy my stanęliśmy, by nie dopuścić do tego, co było w Przytyku, to odrazu nie wiadomo skąd, zjawiła się policja, i naszych towarzyszy zatrzymano na kilka minut na posterunku.

Chłopi poprostu uciekali, bo nie chcieli iść za endekami, a gdyby chłopi i miejscowa ludność szła za hasłami endeckimi, byłby większy pogrom, niż w Przytyku.

My, towarzysze, zwracamy się do Was, abyście ten artykuł zamieścili.

Mickiewicz o nieinterwencji

„Gmatwają znowu sprawę włoską słowami interwencja i nieinterwencja. Te słowa nie miały nigdy żadnego znaczenia w dyplomacji. Ci, którzy je stworzyli i puścili w obieg, t. j. Ludwik Filip, Thiers i Guizot, chcieli tylko znaleźć wyrażenie dwuznaczne dla powiedzenia zagranicy, że Francja działać nie będzie, i dla wzbudzenia równocześnie przekonania we Francji, że i zagranica działać również nie będzie.

Kolejno po sobie następujące większości Izb filipistowskich rozumiały ukryte znaczenie systemu nieinterwencji, który usprawiedliwiał ich bezczynność, nie przeszkadzając w niczym działaniu zagranicy.

Zagranica, trzeba jej oddać tę sprawiedliwość, wyjaśniała i ustalała w swych odezwach urzędowych — dowodem odezwa mediolańska z r. 1831 i petersburska z r. 1832/33 i t. d. — prawdziwe znaczenie wyrazu „nieinterwencja", jako systemu, obowiązującego samą tylko Francję.

Mówiąc o Francji, zagranica miała na myśli widocznie tylko Francję oficjalną; lud francuski rozumiał zawsze tak jak my, ten wyraz barbarzyński „nieinterwencja", stworzony przez Ludwika Filipa, zarzucony przez rewolucję lutową, a wprowadzony z powrotem do słownika dyplomatycznego przez p. Lamartine'a. „Nieinterwencja", która za czasów Ludwika Filipa oznaczała kolejno opuszczenie Romanii, Polski, Belgii, Hiszpanii, Egiptu, Montevideo etc. oznacza obecnie wprost pozostawienie granicy francuskiej wrogowi, opuszczenie Piemontu i Sabaudii. W ten sposób, pozwoliwszy koalicji zabrać wszystkie dalsze posterunki, otwiera jej się bramy miasta".

Tak pisał Adam Mickiewicz 30 marca 1849 r.

Jeżeli zmienimy tylko przymiotnik „włoski" na hiszpański", zamiast „koalicja" wstawimy „faszystów", a zamiast Piemontu i Sabaudii wstawimy Madryt i Barcelonę, to zdawać by się mogło że ustęp ten z „Trybuny Ludów" został wczoraj dopiero przez Wieszcza napisany.

C.

Odpowiedzialność karna pracodawców

Wyjaśniono, że pracodawca, niezależnie od ewentualnej odpowiedzialności cywilnej w stosunku do pracownika, może być ukarany grzywną lub aresztem za następujące przewinienia:

1) za niedopełnienie obowiązku zgłoszenia pracownika do ubezpieczeń społecznych, 2) za podanie w zgłoszeniach, listach lub wykazach, przewidzianych w ustawach ubezpieczeniowych, nieprawdziwych danych, 3) za udzielanie nieprawdziwych wyjaśnień lub odmowę udzielenia wyjaśnień instytucjom ubezpieczeń społecznych, 4) za potrącenie pracownikom przy wypłacie zarobków wyższych składek, niż przewidziane w ustawach, 5) za niewpłacenie w terminie części składek, przypadających za zatrudnionych pracowników, 6) za zmuszenie zatrudnionych pracowników, pod groźbą rozwiązania stosunku pracy lub w inny sposób, do ukrywania ich stosunku pracy przed instytucjami ubezpieczeń społecznych lub do udzielania fałszywych danych co do należnego im zarobku.

Grzywna lub areszt wymierzane są pracodawcy administracyjnie. Kara grzywny — wynosi do 3.000 zł., a aresztu do 3 miesięcy.

Na froncie akademickim

Z U. J. P. W WARSZAWIE

Na U. J. P. toczą się obecnie dochodzenia dyscyplinarne przeciw studentom, biorącym udział w osławionej blokadzie. Z polecenia ministra W. R. i O. P. zawieszeni oni zostali w prawach studentów, aż do czasu zakończenia dochodzeń.

WIEC ANTYENDECKI.

Wczoraj przy ul. Nowy Świat 35 w lokalu „sanacyjnej" Bratniej Pomocy Studentów U. J. P. odbył się wiec antyendecki. Mówcy potępiali jednogłośnie hece endeckie na wyższych uczelniach.

Unamuno i faszyści

Jak doniosły depesze, w Salamance zmarł przed paru dniami Miguel Unamuno, pisarz i myśliciel wielkiej miary. Nazwisko Unamuna wypłynęło niedawno na powierzchnię zdarzeń politycznych, w związku z zadeklarowaną przezeń sympatią na rzecz rebelii hiszpańskiej, co znalazło wyraz m. in. w ofiarowaniu 5.000 peset na cele p. Franco i Sp. Ponieważ Unamuno był po tamtej stronie barykady jedynym pisarzem hiszpańskim o większym rozgłosie, faszyści radośnie przyjęli jego akces, a führer Franco mianował Unamuna rektorem starożytnego uniwersytetu w Salamance.

Ale idylla Unamuna z faszystami trwała krótko. Bo Unamuno, indywidualista - sceptyk i anarchista myślowy, dziwak i fantasta, nie był przecież ani sadystą, ani zdrajcą kraju, ani sprzedawczykiem. Zaczęły się nieporozumienia, różnice zdań, które szybko doprowadziły do... złożenia Unamuna z urzędu rektorskiego i mianowania na jego miejsce jakiegoś stupajkę.

Te przykrości przyczyniły się niewątpliwie do choroby i śmierci podeszłego w latach pisarza. Jaki był ostatni stosunek faszystów do Unamuna, o tym wymownie świadczy fakt, że w uroczystościach żałobnych po jego śmierci demonstracyjnie nie wziął udziału żaden przedstawiciel władz powstańczych. Cóż robić? — rozum i kultura w żadnym razie nie mogą się godzić z faszystowskim chamstwem.

Bd.

Pięćset milionów spadku poszukujących dziedzica

Najfantastyczniejszy romans spadkowy naszych czasów dobiegł końca. Tajemniczy bratanek Kador został odnaleziony. 500 milionów franków francuskich po rocznych poszukiwaniach znalazły swego prawego właściciela.

Zakończenie tej niezwykłej historii jest tak samo zadziwiające, jak sama historia. Spadkobiercą okazał się biedny pomywacz w hotelu w Connecticut. Był on jedynym z pośród wszystkich noszących nazwiska Dador, Cador i Cadoret, który nic o spadku nie wiedział. Nie odkrył go też żaden agent ani prywatny detektyw, których rejent paryski, wykonawca testamentu, upoważnił do czynienia poszukiwań, lecz odnalazł go przypadkowo czytelnik gazet, któremu wpadł w ręce zmiętoszony numer wychodzącej w Chicago gazety francuskiej „Echo des deux Mandes". W dzienniku tym była krótka notatka o spadku pozostałym po zmarłym Kadorze.

Człowiek ten znał pomywacza Kadora, ale ani mu przez myśl nie przeszło, by biedny pomywacz mógł rościć pretensje do wakującego spadku.

Przed 20 laty Yves Kador, jako zwolniony z wojska żołnierz wyemigrował do Ameryki, skąd teraz wraca do Francji jako multimilioner.

NIEZWYKŁY TESTAMENT.

Przed rokiem zmarł w małej portowej mieścinie w Bretanii były marynarz, obecnie zaś trochę odludek i trochę dziwak, który za młodu objechał wszystkie morza i obecnie ku zdziwieniu świata pozostawił schedę w wysokości 500 iml. franków fr.

Spadek ten zapisał on swemu bratankowi, który po wojnie wywędrował w świat, paryskiemu zaś notariuszowi, którego mianował wykonawcą swej ostatniej woli, polecił nie szczędzić ani kosztów ani trudów i bratanka tego bezwzględnie odszukać.

Stary Cadoret wiedział tylko o istnieniu bratanka, ale nigdy w życiu go nie widział. Nie wiedział nawet jak się nazywa, ani daty lub miejsca urodzenia.

Zadanie notariusza było tym trudniejsze, że nazwisko Cadoret jest w Bretanii tak rozpowszechnione, jak w Polsce nazwisko „Kowalski", przy czym pomiędzy marynarzami jest wielu Cadoret'ów, a także wielu Cadoret'ów jest rozproszonych po świecie. Podczas poszukiwań okazało się, że jedna z gałęzi rodu Cadoret zaczęła pisać się Cador, a część Cadoret'ów z biegiem lat zmieniła nazwisko na Kador. To komplikowało poszukiwania.

OD CZARNOGÓRZA DO INDYJ.

Notariusz nie polegał na samych wezwaniach i anonsach, lecz zaprzągł do pracy detektywów, którym przyrzekł wysoką nagrodę za odszukanie Cadoreta. Detektywi zaczęli przede wszystkim szukać pomiędzy nieboszczykami na cmentarzach Francji. Na cmentarzu w Ivry pod Paryżem spoczywa 11 Cadoretów, na cmentarzu w Cetynii znaleziono 38 Kadorów, którzy nic wspólnego nie mają z Bretanią, lecz są rodowitymi Czarnogórcami. Jednego Cadoreta znalebiono we francuskich Indiach, jedego na Grenlandii. Ogółem zbadano 400 cmentarzy, a akta tych poszukiwań zajęły cały pokój.

Czytajcie prasę socjalistyczną!

Zwycięskie strajki
w wapiennikach i kamieniołomach

Strajk na wapiennikach i kamieniołomach w Krakowie i okolicy został po dwóch dniach zlikwidowany podpisaniem umowy zbiorowej. Robotnicy otrzymali 5% podwyżki dotychczasowych płac, możność rewizji stawek płac w lipcu b. r., oraz utrzymali wszystkie dotychczasowe punkty umowy zbiorowej. Umowa obowiązuje na rok.

Nie podpisał umowy zbiorowej jedynie dr. Stawowczyk za wapiennik pychowicki, domagając się przyjęcia przez robotników podyktowanych przez niego stawek akordowych. Ponieważ stawki te obliczone zostały tak, że robotnik przy największym wysiłku musiałby zarabiać poniżej stawek dniówkowych, a wszelkie ustępstwa ze strony robotników zostały przez dr. Stawowczyka odrzucone, robotnicy na wapienniku pychowickim ogłosili strajk „polski", który trwa w dalszym ciągu.

W tartaku w Spytkowicach

W poniedziałek, 28 grudnia, wybuchł strajk w tartaku Kółka Rolniczego w Spytkowicach, koło Raby Wyżnej. Strajk powstał na skutek wydalenia robotników, którzy przystąpili do związku zawodowego i żądali uregulowania warunków pracy i płacy na tartaku.

W sobotę, 2 stycznia, przy udziale inspektora pracy 39 Obwodu, strajk został zlikwidowany, robotnicy otrzymali 15% podwyżki płac, wszyscy zostali przyjęci do pracy; za strajk oraz za przynależność organizacyjną nikt nie będzie szykanowany.

Śmiertelny finał zabawy

Na zabawie we wsi Wadole pow. lidzkiego, w czasie bójki pokaleczony został Bronisław Staniulewicz, który po zaszyciu ran przez felczera Kuleszę, udał się o własnych siłach do domu. Po 3-ch dniach felczer zdjął poszwankowanemu szwy z ran. Staniulewicz poczuł się wkrótce gorzej i, przewieziony do szpitala, zmarł.

Wiadomości z całej Polski

SKAZANIE B. DYREKTORA KKO.

Sąd okręgowy w Łucku rozpatrywał sprawę Mariana Trusiewicza, b. dyrektora KKO w Horochowie, oskarżonego o przywłaszczenie kwoty 1160 zł.

Sąd skazał Trusiewicza na 1 rok więzienia, a na zasadzie amnestii zmniejszył mu karę do 6 miesięcy.

SAMOBÓJSTWO STARUSZKI Z NĘDZY.

W domu przy ul. Źródlanej 1 we Lwowie popełniła samobójstwo 86-letnia Maria Wichlińska przez przecięcie żył u rąk. Denatka zmarła w szpitalu, po kilkudniowych męczarniach. Powodem samobójstwa staruszki była nędza, w jakiej żyła wraz z bezrobotnym synem i wnukami.

Podziękowanie

Pani dr. Berdiejownie w Toruniu, za troskliwą opiekę i pomoc lekarską dla naszej córeczki Basi, składamy serdeczne podziękowania.

Adela i Kazimierz Rusinowie.

Plenarne posiedzenie
Zarządu Głównego Związku Odzieżowego

Dnia 11 b. m. o godz. 16 odbędzie się posiedzenie Zarządu Głównego Zw. Zaw. Rob. Przem. Odzieżowego w Polsce w lokalu przy ul. Leszno 3 m. 5.

Na porządku dziennym: 1) Sprawozdanie, 2) sprawy nadchodzącego sezonu, 3) taktyka związkowa, 4) wolne wnioski.

Członkowie Zarz. Gł. proszeni są o punktualne przybycie.

Sekretariat Zarządu Głównego.

Z Górnego Śląska
Bezrobotny dostał obłędu

Przygnębiające wrażenie wywołał smutny wypadek w Palowicach, który się zdarzył przed świętami Bożego Narodzenia. Długoletni bezrobotny L. Chwałek, człowiek spokojny, tak sobie wziął do serca swój smutny, niesprawiedliwy los, iż postradał rozum i został umieszczony w zakładzie dla umysłowo chorych w Rybniku.

Chwałek ma żonę i dwoje małych dzieci, którym brak środków do życia, a gmina odmawia im pomocy materialnej. Przy tej sposobności zaznaczyć wypada, iż sposób traktowania bezrobotnych w Palowicach pozostawia wiele do życzenia.

Aresztowanie jeszcze jednego hitlerowca

Już po zamknięciu śledztwa przeciw drugiej transzy członków NSDAB, wypłynęło nazwisko jeszcze jednego aktywnego działacza tej organizacji, 37-letniego Józefa Nierobisza z Chorzowa I (Wolności 81).

Na polecenie władz sądowych został on aresztowany i osadzony w więzieniu. W jego sprawie zostanie sporządzony dodatkowy akt oskarżenia i Nierobisz będzie odpowiadał, wraz z drugą partią członków NSDAB, którym akt oskarżenia został już doręczony. Śledztwo w sprawie Nierobisza zostanie zakończone jeszcze w bieżącym tygodniu i przypuszczalnie w sobotę będzie mu doręczony akt oskarżenia.

***

Akt oskarżenia w sprawie drugiej transzy członków NSDAB został już doręczony wszystkim oskarżonym. Około 60 procent wysłanych aktów wraca z powrotem z adnotacją urzędu pocztowego: „Adresat przebywa za granicą". Oskarżeni, znajdujący się w więzieniu, natychmiast po otrzymaniu aktu oskarżenia, postawili wnioski o przyznanie im prawa ubogich i przydzielenie z urzędu obrońców. Termin rozprawy nie został dotychczas wyznaczony.

Radio warszawskie

SOBOTA, 9 stycznia

6.30 Pieśń poranna. 6.33 Gimnastyka. 6.50 Muzyka z płyt. 7.15 Dziennik poranny. 7.25 Parę informacyj. 7.30 Muzyka z płyt. 11.57 Sygnał czasu i hejnał. 12.03 Koncert w wyk. Małej Orkiestry P. R. pod dyr. Z. Górzyńskiego. 12.40 Dziennik południowy. 12.50 Skrzynka rolnicza. 14.30 Król kolorowych baloników — Operetka dla dzieci. 15.00 Wiad. gospod. 15.15 Pieśniarki francuskie i orkiestra Otto Dobrindta 16.10 Życie kulturalne stolicy. 16.15 Obrazki karnawałowe z dawnych czasów. 17.00 Koncert solistów. Wykonawcy: Stanisława Kor-
20.30 Nowości literackie. 20.45 Dziennik wieczorny. 20.55 Pogadanka aktualna. 21.00 Koncert w wyk. Ork. P. R. pod dyr. M. Mierzejewskiego z udziałem Jerzego Czaplickiego — śpiew. 22.00 Telefon usprawnia życie — skecz Mariana Hemara. 22.30 — 23.30 Muzyka taneczna z płyt.
win - Szymanowska — śpiew, Nina Stokowska - Racięcka — skrzypce. 17.50 Przegląd wydawnictw. 18.00 Pogadanka aktualna. 18.10 Wiad. sportowe. 18.20 Koncert reklamowy 18.45 Program na jutro. 18.50 Pogadanka aktualna. 19.00 Audycja dla Polaków za granicą. 19.30 Muzyka taneczna w wyk. Małej Ork. P. R.

Kronika Zagłębia Dąbrowskiego
Nadmierna gorliwość

Opinia publiczna w Zagłębiu została poruszona wiadomością o możliwości zlikwidowania Sądu Okręgowego. Miałoby się to stać dzięki zachłannemu apetytowi wojewody Grażyńskiego, który już szkolnictwo zawodowe „zabrał" z Zagłębia na Śląsk, a obecnie ma ochotę również i na inne instytucje.

Jaki obrót weźmie sprawa, trudno powiedzieć, ale słuszne jest domaganie się miejscowych organów prasowych, by zamiarowi zlikwidowania Sądu Okręgowego w Sosnowcu sprzeciwiły się wszystkie czynniki miejscowe, a przede wszystkim gmina miasta Sosnowca.

Ale nie potrzebnie już apeluje się do Zarządu Miejskiego w Sosnowcu, aby wszystko, co dotyczy Sądu, wziął na swoje barki.

Oto „Express Zagłębia" — ni mniej, ni więcej — tylko nawołuje, by gmina kosztem własnym urządziła lokal dla Sądu Grodzkiego, radząc Sąd przenieść z ulicy Kilińskiego na ul. 3 Maja.

Miasto Sosnowiec ma tak wiele braków w urządzeniu lokali szkolnych, w zaopatrzeniu szkół w ławki szkolne, krzesła i t. p., tak wiele braków w dziedzinie szpitalnictwa i w zaopatrzeniu szpitali, a więc w tej dziedzinie, w której z tytułu obowiązujących ustaw, na barkach gminy ciąży wyłączny obowiązek troski o należyty stan tych instytucyj, że trudno wymagać ze strony Zarządu Miasta wspaniałomyślnej ofiary dla adwokatów i funkcjonariuszy Sądu, dla których rzeczywiście znacznie wygodniej byłoby, gdyby Sąd Grodzki znajdował się przy ulicy 3 Maja, zamiast przy ul. Kilińskiego.

Niechże znajdą się inne źródła pokrycia tych inwestycyj, mniej ważnych od wydatków na szkolnictwo, na szpitalnictwo i na potrzeby opieki społecznej.

Zresztą, jeżeli już ma być zlikwidowany Sąd Okręgowy, pomieszczenie przy ul. 1 Maja będzie wystarczająco obszerne i wygodne dla Sądu Grodzkiego.

Nasz kącik radiowy

Operetka dla dzieci

Dziś o godz. 14.30 Rozgłośnia lwowska przygotowuje dla najmłodszych radiosłuchaczy piękną operetkę w opracowaniu Wiktora Budzyńskiego. Będzie to arcymiła historia o królu kolorowych baloników z wesołymi piosenkami i melodiami.

Wędrówka po Lwowie

W audycjach dla Polaków z zagranicy mówiło radio słuchaczom o pięknych miastach polskich. Tym razem oprowadzi ich po jeszcze jednym pięknym mieście — Lwowie, które podobnie, jak Kraków, posiada wspaniałe pamiątki historyczne i dawne tradycje życia naukowego i kulturalnego. Dziś o godz. 19-ej nadane zostanie dla rodaków z zagranicy audycja p. t. „Wędrówka po Lwowie" w opracowaniu Macieja Freudmana i Stanisława Rogowskiego, z udziałem Szczepka i Tońka.

Telefon usprawnia życie
wesoły skecz

„Telefon usprawnia życie" — oto tytuł skeczu Mariana Hemara, który Polskie Radio wznawia dziś o g. 22-ej. Pointa tej doskonałej audycji streszcza się w zdaniu: „Człowiek musi zepsuć wszystko". Pointa pełna goryczy, ale historia świata uczy nas, że słuszna. W skeczu Hemara tym zepsutym przez ludzi cudem jest... telefon.

Tabela wygranych

1-szy dzień ciągnienia IV klasy 37 Loterii Państw.

I i II ciągnienie

Główne wygrane

20.000 zł. — 7209
Po 10.000 zł. — 78089 96803 141997
Po 5.000 zł. — 63413 84546 97601 107635 167132 193069
Po 2.000 zł. — 11692 26138 27298 46623 51405 54900 74607 88553 89351 1331181 152741 153331 158552 161984 164542 169347 853 170582 177177 182902
Po 1.000 zł.—1594 4651 8522 13451 16716 18831 31136 59290 62691 64257 67976 69083 131 75689 88020 89044 949 91878 96116 104118 105393 107197 118438 121077 132825 138621 139064 141115 159625 651 171285 175894 179545 186570 194892

Wygrane po 200 zł.

166 468 69 528 33 747 81 805 23 942 1000 047 98 227 300 515 29 52 939 2215 31 36 443 560 600 604 722 69 891 966 96 3067 97 198 366 551 689 724 64 805 24 908 58 74 4001 50 95 127 56 237 354 56 422 30 742 825 39 93 5021 256 451 502 13 49 86 605 600 98 828 36 916 28 6007 151 299 446 88 515 17 19 05 74 94 714 49 71 92 994 7033 39 58 123 512 47 55 76 943 8519 520 795 9009 133 350 474 63 601 97 835 10014 190 218 347 90 887 11020 61 549 80 691 713 50 805 935 12094 142 433 717 814 922 29 13001 20 37 155 331 27 503 500 755 73 867 928 14161 228 27 349 50 508 16 646 789 817 32 85 59 15087 95 142 333 438 516 669 724 68 88 851 16047 74 277 454 86 786 962 17102 83 486 780 862 18078 169 438 609 810 82 940 83 19336 405 72 76 546 644 27 923 53 20035 116 72 354 412 564 30 671 21048 67 136 425 31 59 507 30 33 730 59 936 30 49 22056 75 312 69 54 684 706 08 819 52 70 945 75 23085 111 464 535 861 75 24165 250 454 616 77 745 54 834 92 956 86 25274 420 622 44 804 37 26100 60 64 238 416 556 810 27008 25 336 412 89 533 884 900 02 28015 711 29058 176 422 773 807 74 932 30016 364 405 82 569 730 66 31013 103 51 293 357 552 38 42 839 32505 92 456 704 744 51 843 33017 52 177 130 632 23 750 76 850 34054 118 316 71 93 411 527 38634 93 704 35056 272 416 36004 12 159 302 33 69 483 569 631 757 991 37032 70 186 509 721 808 74 79 38020 65 71 212 56 80 434 67 422 729 78 910 39 39156 94 203 208 13 25 418 62 80 589 655 742 32 831 58 929

40315 81 401 600 57 782 97 963 41055 84 153 256 79 471 550 600 820 904 45 42010 31 256 389 575 649 811 921 43033 261 43 379 57 715 44167 45048 253 76 573 720 808 22 46068 167 475 84 90 554 636 824 62 47016 189 270 817 48481 524 56 616 758 59 849 24 70 49104 67 258 377 93 94 433 40 593 50060 224 59 495 664 701 812 20 986 51081 99 212 386 445 64 564 692 734 62 842 55 903 42 52152 256 392 407 44 638 65 736 917 53099 209 05 45 383 448 61 742 59 34 54056 173 246 68 416 71 520 91 731 57 864 55005 192 222 95 322 442 556 657 98 756 66 17 82 902 25 56023 240 385 448 743 823 32 916 69 57123 666 794 58257 413 537 47 663 762 80 823 922 59060 87 89 90 127 33 533 653 75 703 884 987 60125 43 228 40 421 22 595 608 14 55 845 76 91 99 901 47 61186 322 412 710 31 98 831 976 97 62128 27 200 410 01 53 959 68 63089 236 326 497 66 82 510 93 721 868 910 64101 72 979 65006 36 95 366 88 420 564 607 744 66066 467 58 93 641 50 742 850 45 918 67048 25 56 138 314 517 45 89 97 641 768 893 975 68073 158 68 7266 391 04 432 649 31 75 807 38 24 52 69135 05 51 87 27 60 274 348 578 615 23 795 862 68 938 70000 91 231 68 339 93 459 517 649 91 906 44 71048 90 131 205 24 48 345 710 81 97 525 623 748 93 838 77 931 75 72016 109 22 269 306 495 65 98 559 618 36 67 72 746 838 47 73 153 65 393 6055 38 75 74412 30 93 850 928 98 75158 259 403 52 96 567 721 826 53 84 76220 41 308 587 643 961 77246 400 50 729 804 78051 187 358 543 647 58 738 306 923 50 79001 15 98 184 543 728 865 931

80035 132 233 362 512 47 56 669 829 60 977 81023 162 275 307 404 68 517 604 81 732 44 95 824 31 43 911 62 82 82069 162 248 376 67 405 57 671 762 844 958 47 83502 98 707 46 988 814 84092 369 812 901 85062 105 08 387 405 16 87 88 592 627 86028 276 93 321 51 622 879 970 87079 301 37 440 88367 88070 201 345 562 921 89279 316 05 402 92 526 718 53 920 90109 334 417 65 97 615 882 916 91014 251 70 359 402 75 769 886 72 92 157 580 672 715 90 861 93031 117 219 556 687 782 94023 89 323 87 748 54 808 938 95216 480 653 892 930 60 96086 122 350 439 638 83 881 922 93 97285 13 490 534 954 62 98081 128 34 442 648 702 20 63 843 912 99093 769 986

100002 80 272 307 526 764 101127 262 310 441 534 570 594 811 102059 81 136 199 256 514 645 70 822 943 103190 228 380 87 99 527 32964 86 104065 173 252 86 300 11 61 509 13 679 91 809 105112 221 89 428 528 630 59 75 96 106073 82 336 67 573 81 764 809 901 107001 258 77 416 23 580 715 833 64 108006 318 448 501 50 64 610 48 99 831 37 109260 340 83 674 799 808 77 110130 78 373 431 506 29 623 706 899 903 65 111113 214 59 437 52 88 524 662 720 25 112042 47 186 335 61 97 400 572 672 719 30 56 955 113061 133 35 246 304 63 408 15 29 509 40 97 672 877 114028 333 424 514 622 734 826 115066 182 333 720 822 967 116192 276 443 681 813 75 947 117049 133 97 236 542 59 94 605 95 744 118033 73 215 97 448 68 766 86 98 822 119219 43 303 98 421 528 34 98 690 838 98 120124 66 358 472 527 766 809 45 950 121039 44 62 122 442 843 122007 65 97 334 578 605 62 852 952 123302 641 704 57 62 124180 437 67 79 541 709 125036 90 318 502 82 727 917 126065 78 152 220 82 368 567 654 767 855 903 78 127285 307 90 411 50 600 128037 43 54 299 371 75 430 539 776 815 80 990 129233 477 560 698 823 130274 347 670 736 801 923 131132 384 455 99 531 647 755 830 132054 57 680 712 893 133096 198 272 304 498 617 745 134129 206 68 435 82 83 523 618 708 49 916 135078 185 574 639 723 925 136177 264 364 447 66 623 816 137168 82 226 34 362 612 855 138008 24 37 155 86 275 381 576 82 611 16 19 862 930 139054 253 506 708 801 47 68 89 904 22 140004 302 588 605 43 80 141137 377 809 927 142386 462 76 587 899 916 143060 356 483 612 59 76 915 144352 71 555 80 666 785 980 97 145037 51 117 48 459 79 86 88 509 769 91 872 146078 332 528 76 694 770 835 147087 251 387 684 911 148096 151 274 319 30 589 738 849 997 149272 300 63 488 557 759 974 150180 233 60 727 854 151134 58 214 63 83 635 55 76 815 152189 271 80 395 483 629 749 95 802 977 153166 315 [illegible] 413 47 667 830 987 154056 531 654 97 738 816 23 155296 487 549 57 819 28 31 933 51 74 156040 153 222 55 99 446 981 157224 443 545 771 158202 6 302 16 41 620 24 47 59 889 159046 165 355 93 96 469 514 71 646 89 702 34 995 160044 481 674 762 932 161019 353 59 481 162038 56 207 375 496 515 670 703 848 903 163044 254 301 32 55 554 611 73 740 823 912 164068 196 247 374 401 38 39 524 600 74 165189 220 88 333 55 78 437 691 866 166144 51 203 67 460 557 805 167038 131 71 263 372 627 56 943 168017 69 229 54 75 301 435 880 922 97 169070 224 68 304 420 93 588 628 756 60 990 170049 255 427 584 93 740 59 814 171090 107 299 373 470 538 916 172271 96 424 680 769 70 173348 641 830 174196 226 454 67 687 175067 95 210 56 64 397 425 647 774 832 176051 116 96 652 177004 5 30 48 132 50 228 59 88 441 55 591 766 178005 53 87 112 200 14 476 563 84 620 29 34 737 919 179040 944 180138 70 211 216 818 36 82 729 86 894 181046 156 185 261 95 329 46 77 97 532 36 903 60 182099 286 89 378 583 610 725 42 86 831 966 183074 101 101 49 210 47 365 92 444 184072 87 223 45 353 412 37 64 66 559 622 669 723 66 885 924 185117 75 212 89 384 443 76 574 655 779 805 59 186050 236 40 61 312 16 50 83 466 643 72 80 187038 128 88 220 96 425 49 872 92 946 188016 143 348 402 627 61 779 897 189054 216 702 71 802 19009 46 448 604 762 80 829 35 912 51 68 191009 40 189 329 44 401 729 820 913 81 192065 111 46 366 463 691 817 41 193006 109 43 284 435 601 35 54 61 371 803 901 40 42 194045 243 306 89 423 75 522 45 92 749 804

III ciągniene

Po 200 zł.

251 362 423 557 1451 611 70 2093 361 77 507 643 73 717 66 841 3254 459 807 21 912 92 4016 40 203 317 443 773 79 923 5006 30 149 633 807 942 6103 617 37 710 889 928 7142 345 621 801 946 8088 465 927 9323 537 656 717 903 943 10037 107 34 234 467 659 73 853 91 11216 17 464 12232 626 69 13088 200 15 16 340 14065 156 94 266 458 603 712 851 981 15118 649 520 83 17241 496 870 18501 998 19449 53 996 20491 832 21077 338 436 593 945 22262 449 72 818 39 23125 554 24076 29 425 742 68 809 906 25123 477 513 857 26177 353 528 27326 429 696 876 28393 580 910 56 29246 386 438 950 90 30626 31520 827 32241 302 820 33313 643 680 762 34362 461 542 675 35071 755 36255 356 500 07 93 37023 164 261 78 675 786 805 931 38070 253 439 519 49 87 39262 647 89 852 86 969

40227 732 41319 465 77 500 21 847 96 42011 439 728 43006 177 651 557 44112 239 845 45344 91 480 551 881 975 46530 807 47202 07 52 345 813 963 48264 435 599 620 43 952 65 49215 338 91 568 787 50058 105 97 51066 133 402 13 989 52063 453 509 97 928 53053 430 590 984 54122 241 536 77 686 727 899 937 73 56049 169 320 33 789 95 813 70 57281 574 77 755 915 93 58042 109 221 430 697 850 87 59316 88 733 60171 99 242 645 863 61411 788 62139 245 474 771 957 63073 79 315 18 456 85 658 855 947 80 64065 199 291 664 909 65116 340 404 794 884 980 96134 216 268 450 798 824 67533 749 68011 428 783 69137 96 307 458 642 70100 69 355 71010 183 228 35 377 72106 94 603 954 79 73022 712 89 955 74071 297 303 551 799 75462 535 51 912 76107 213 508 77123 373 501 45 635 803 974 78536 840 79203 589 670 914 21

80064 357 708 904 81173 523 700 82013 159 206 416 709 895 83019 170 282 810 986 84152 610 29 791 85128 359 458 689 86187 428 946 87191 584 761 818 989 88399 511 18 607 836 89472 852 90019 176 202 337 63 510 67 837 91180 220 308 10 983 96 92233 527 834 84 986 93355 521 749 94727 74 95199 461 522 609 42 827 28 65 96192 220 560 643 77 800 97735 849 965 98201 64 677 99112 53 959

100017 72 120 245 597 783 101381 461 78 863 964 102128 284 393 413 71 103038 141 377 558 608 36 751 104020 259 338 452 67 618 879 966 10505 213 860 106262 43 78 524 780 98 107108 268 511 67 854 92 108981 99 109232 536 110072 84 156 243 96 350 423 662 321 43 111222 487 112253 821 111306 38 161 250 838 64 114627 983 115471 600 881 956 116484 605 50 775 117142 50 231 464 118069 222 599 929 119103 265 893.

120263 442 924 122005 77 286 596 930 123724 89 976 124645 831 60 125042 488 633 737 66 85 905 20 62 126025 95 189 326 38 540 821 976 127122 452 74 128190 582 784 882 935 129119 312 678 810 130219 351 131044 83 153 291 37 132516 807 133294 336 520 59 134094 553 61 716 860 996 135087 97 379 526 136200 97 437 813 71 137317 808 987 138455 797 864 139452 560 781 846 968.

140191 227 53 344 59 632 141095 469 142090 93 175 551 143052 80 173 86 238 144411 59 519 625 145191 457 510 731 146014 17 267 649 843 147155 312 692 841 941 149095 337 68 530 648 150067 213 989 151398 475 508 75 765 152211 498 853 153330 79 855 991 154089 120 234 515 155194 439 618 751 156177 479 709 157002 212 320 25 695 800 158654 709 845 159177 524 77 833.

160375 828 161168 575 892 162042 717 163081 503 62 605 21 893 164184 961 165034 199 375 631 730 166565 671 167154 474 514 86 99 168567 738 52 930 169082 163 41 607 18 170042 108 58 85 219 385 578 603 761 171021 387 78 574 997 172797 173097 101 91 496 54 69 849 174178 214 97 431 552 607 798 867 953 175039 593 600 725 828 176706 930 177014 109 290 535 178415 639 709 57 87 179003 107 687 796 874.

180560 903 181032 392 433 783 182518 781 867 86 183004 265 338 788 841 184127 72 341 15133 266 337 433 971 186212 41 352 66 637 187133 254 396 825 188435 707 69 189123 563 600 74 50 947 190095 141 316 81 658 191158 286 475 574 840 192062 446 656 761 58 193218 47 586 194021 128 551 665 14 719.

IV ciągnienie

Główne wygrane

25.000 zł. — 58858
20.000 zł. — 53332
Po 10.000 zł. — 24486 92873
Po 5.000 zł. — 13300 478 35069 43654 87781 99145 103076 127435 183378
Po 2.000 zł. — 2735 4634 9069 12695 14091 30677 40153 453 50141 54005 56306 57781 60518 66275 89214 93805 96873 98444 100682 115633 123909 124865 149137 171145 173110 177186
Po 1.000 zł. — 15238 27411 39358 47748 54477 598 56802 60425 64783 70521 767 79282 82566 86643 98804 103818 104409 107570 115756 120041 126032 140372 144883 148889 170718 832 175876 180849 182389 183406 184761 186836

Wygrane po 200 zł.

117 1410 620 2241 610 87 932 4281 569 920 5154 349 615 725 18 6170 643 765 72 856 7056 242 480 66 8163 344 72 751 9591 721 818 55 10025 111 526 11353 687 12036 121 241 614 798 809 13051 283 945 15200 72 82 365 766 906 16005 790 804 17213 760 90 809 18089 334 677 937 19211 408

20016 363 641 970 21051 210 22033 80 240 750 969 23079 641 24048 428 823 25022 125 250 304 418 26216 354 83 487 773 858 27099 219 34 94 427 700 927 28815 98 29265 469 539 648 871 30474 31177 203 395 96 860 32151 419 765 33155 284 709 23 865 957 34656 41 51 819 35206 584 85 878 36201 551 734 50 874 37395 626 29 64 718 864 38067 262 687 760 987 39071 96 136 268 451 87 579 40092 86 122 215 83 749 868 41154 436 60 42198 43272 536 704 44 53 846 947 44024 382 90 456 822 902 45071 109 66 343 457 671 777 943 46838 47299 436 550 781 804 10 82 48000 256 370 690 711 860 49362 608 49 84 987

50194 385 543 854 956 51456 624 917 94 52147 263 504 8 47 53088 54214 420 813 18 20 83 55160 370 580 96 799 56066 91 98 268 57529 799 58003 207 323 536 41 733 835 79 59402 60280 441 61 534 88 637 711 62080 267 767 89 931 34 38 63221 428 704 903 23 64079 126 324 435 568 891 939 65412 505 66470 754 67188 522 49 93 631 68046 71 102 52 618 788 863 69253 345 491 668.

70155 473 642 51 67 68 928 71663 755 857 72188 231 377 478 616 47 73190 425 74063 224 885 75077 821 64 953 66 76763 930 77350 812 902 78219 25 81 99 542 48 654 966 79073 563 96 685 714 823 62 80302 52 491 533 867 926 68 81126 91 94 363 471 81 693 994 82062 472 79 653 891 926 34 68 99 83289 357 895 918 84102 294 85276 599 885 86392 414 587 992 87483 899 88540 634 886 89003 118 65 641.

90360 799 821 91123 204 335 56 524 902 11 92126 370 420 93053 98 114 212 450 566 800 6 955 95052 218 81 607 10 29 87 96525 97228 98001 89 837 93 933 99319 32 74 100105 49 411 760 68 77 101126 281 372 655 753 91 860 102908 103607 104354 711 36 967 105274 323 95 548 7717 895 106173 239 59 60 863 99 107296 457 92 642 742 829 108226 475 773 109008 28 37 327 34 733 93.

110323 411 112260 344 407 688 796 883 113052 95 167 221 631 37 938 114063 309 764 873 938 115402 626 769 823 116035 142 306 44 423 651 720 92 828 117404 712 981 118083 401 533 90 809 38 119019 298 404 654 120614 700 121018 701 29 122014 206 641 123280 043 813 933 124008 127516 26 601.

125190 510 815 982 126200 725 127323 475 612 955 92 128135 417 72 807 28 93 129005 439 883 953 67 130760 830 961 131058 165 468 794 848 988 132053 128 548 830 995 133019 439 509 632 720 134862 135380 635 64 800 136470 825 137293 883 138034 380 577 701 139148 80 357 596 643 140419 141164 340 72 590 671 942 1423754 67 550 963 143136 319 537 93 660 70 806 144452 604 956 145320 526 665 91 758 828 146075 103 809 147119 511 703 867 974 148104 05 252 406 13 28 736 70 149023 151 242 575 827 150101 292 302 773 939 151185 298 472 685 764 152313 739 153319 459 154167 250 681 84 998 155358 571 602 776 156164 728 825 916 157063 179 305 30 565 731 159034 107 39 414 843 159019 267 331 605 809 89 160054 228 397 630 791 161070 635 162749 163182 315 796 808 164220 453 693 165035 40 176 86 545 82 679 792 867 91 930 166104 365 457 77 930 167387 408 721 168091 110 14 89 227 361 465 758 961 169255 791 170243 340 531 780 913 90 171186 834 172105 7 202 395 521 173168 221 649 854 939 174120 472 523 987 175109 89 326 547 49 176108 45 73 326 98 437 536 47 815 929 177034 233 302 427 531 178210 581 179057 273 325 578 684 895 180148 205 326 619 28 82 181048 191 282 182199 338 796 183088 314 184212 339 67 501 673 770 950 185021 463 69 518 696 797 850 83 186165 304 46 479 613 79 187376 407 518 44 764 867 78 950 188123 214 827 189019 413 928 190171 207 372 780 925 191269 374 418 86 875 929 192895 193528 689 194193 224 321 98 641

Depesze i wiadomości, otrzymane w nocy z czwartku na piątek

Odpowiedź Niemiec na notę francusko-brytyjską

Kpią w żywe oczy

BERLIN. (PAT.). Niem. Biuro Inf. donosi: Wręczona ambasadorom Francji i W. Brytanii nota stanowią ca odpowiedź na propozycje francusko - brytyjskie w sprawie wysyłania ochotników do Hiszpanii, została zredagowana w porozumieniu z Rządem włoskim. Tekst noty niemieckiej jest następujący:

1) Rząd Rzeszy niemieckiej przede wszystkim musi wyrazić zadowolenie z tego, iż Rządy francuski i brytyjski uznały za wskazane zwrócić się z bezpośrednim apelem po raz drugi poza komitetem nadzoru nad nieinterwencją do państw w tym komitecie reprezentowanych. Stanowiące zasadniczą treść tego apelu zagadnienie zakazu udziału obcokrajowych ochotników w walkach, toczących się w Hiszpanii jest obecnie przedmiotem obrad komitetu londyńskiego. Trudno przewidzieć, jak dalece narady te mogą osiągnąć skutek wobec różnych metod dyplomatycznych, stosowanych przez Rządy należące do komitetu, skoro jednak uważa się procedurę narad w komitecie za niedostateczną lub niedość celową, to było by dla jasności położenia i jednolitości postępowania pożytecznym zrezygnować z dalszego omawiania tej sprawy w komitecie.

2) Rząd niemiecki musi zastrzec się przeciw temu, by nowy krok rządów brytyjskiego i francuskiego mógł budzić wrażenie, że zagadnienie udziału ochotników obcokrajowych w wojnie domowej hiszpańskiej jest wywołane przez Niemcy, lub nawet przez Niemcy ignorowane. Wobec tego Rząd niemiecki ponownie stwierdza, że on to właśnie i Rząd włoski — domagały się od początku położenia kresu wyjazdom ochotników do Hiszpanii i że to właśnie Rządy brytyjski i francuski te żądania odrzuciły.

3) Pierwotne stanowisko Rządów brytyjskiego i francuskiego w tej sprawie daje się wytłomaczyć jedynie w ten sposób, że oba te Rządy w napływie ochotników nie upatrywały niedopuszczalnej interwencji do spraw hiszpańskich. Skoro jednak oba Rządy obecnie zmieniły swój pogląd na tę sprawę, to Rząd niemiecki musi zadać sobie poważne pytanie, czy projektowany w obecnych okolicznościach zakaz nie będzie stanowił w praktyce jednostronnego przywileju dla czynników, zwalczających narodową władzę hiszpańską Po tym, gdy w ciągu długich miesięcy bez żadnych przeszkód napływały żywioły ochotnicze bolszewickie, — trudno wyzbyć się wrażenia, że obecnie zakaz byłby z korzyścią dla partii bolszewickiej w Hiszpanii, — która jawnie przepełniona jest obcokrajowymi ochotnikami.

4) Ponieważ Rząd niemiecki od początku występował za zatamowaniem napływu ochotników do Hiszpanii, jest więc i obecnie gotów poprzeć wszelkie wiodące do tego celu zarządzenia, ale przy tym dać wyraz oczekiwaniu, że teraz wszelkie możliwości pośredniej, lub bezpośredniej interwencji w Hiszpanii będą raz na zawsze usunięte, a przeto swoją zgodę Rząd niemiecki uzależnia od następujących założeń:

a) Wszystkie inne państwa zdecydują się na zajęcie identycznego stanowiska,

b) Rozstrzygnięcie innych zagadnień, związanych z pośrednią interwencją nastąpi niezwłocznie,

c) Wszystkie państwa biorące udział w umowie zgodzą się na bezwarunkową skuteczną i przeprowadzaną na miejscu kontrolę.

Rząd niemiecki na powyższych podstawach poleci swoim przedstawicielom w komitecie londyńskim prowadzenie dalszych rokowań. Gdyby nie doszło do porozumienia w sprawie innych form pośredniej interwencji, Rząd niemiecki musi zastrzec sobie prawo do ponownego zbadania zagadnienia ochotników. Najlepszym rozstrzygnięciem zagadnienia ochotników byłoby, zdaniem Rządu, niemieckiego, aby usunięto z Hiszpanii wszystkich nie hiszpańskich uczestników walk wraz z agitatorami i propagandzistami politycznymi, aby w ten sposób przywrócić stan początkowy. Rząd niemiecki powitał by z zadowoleniem, gdyby komitet londyński natychmiast zbadał, w jaki sposób można skutecznie przeprowadzić takie zarządzenie i ze swej strony jest gotów wszelako w tej dziedzinie współpracować.

Odpowiedź włoska

Treść odpowiedzi włoskiej niewiele odbiega od treści odpowiedzi niemieckiej. Jest tak samo wykrętna i cyniczna oraz zwala winę na Francję i W. Brytanię, natomiast usiłuje oczyścić Włochy z jakiejkolwiek winy. Widać, że obie odpowiedzi redagowano przy jednym biurku i w zupełnym porozumieniu.

Kłopoty Francji w sandżaku Aleksandretty

Kto tam maczał palce?

ANTIOCHIA (PAT.). Agencja Havasa podaje, że ludność sandżaku Aleksandretty w spokoju oczekuje wyniku rokowań, podjętych przez rządy zainteresowane. — Większa część mieszkańców żywi pełne zaufanie do przedstawicieli Francji, która pełni swe funkcje mandatowe należycie. Ludność sandżaku liczy poważną mniejszość, stojącą po stronie Turcji, lecz mniejszość ta, stanowiąca jedną piątą część ogółu mieszkańców— przywiązana jest na ogół do zasad, wytkniętych przez ustrój mandatowy i wrogo odnosi się do wszelkich rozwiązań, któreby mogły zniweczyć obecną sytuację polityczną. Zwolennicy Turcji dzielą się na 3 grupy: 1) kemalistów, zwanych „kapeluszowymi" ze względu na znaczenie, jakie przywiązują oni do noszenia kapeluszy, grupa ta dąży do niepodległości, 2) tradycjonalistów, noszących fezy i zachowujących religię muzułmańską, 3) grupę wahającą się. Żywioły skrajne liczą zaledwie jedną trzecią ogółu mieszkańcow, sympatyzujących z Turcją. Ponadto stwierdzić należy, że sami kemaliści nie są zgodni między sobą co do celów i postulatów. Jedni z nich, umiarkowani, ograniczają się do żądania zmiany przepisów administracyjnych w stosunku do ludności tureckiej, inni natomiast domagają się wyraźnie niepodległości sandżaku. Żadna jednak z tych grup nie wyraża życzenia przyłączenia tego terytorium do Turcji. Świadczą o tym wywiady, udzielone korespondentowi Havasa przez przewódcę „kapeluszowców" Abdulghaini Agha i przewódcę ekstremistow Tadzerli Mohammeda.

GENEWA. (PAT.). W kołach Ligi Narodów panuje dość silne zaniepokojenie w związku z wiadomościami, nadchodzącymi z Turcji. Koła te nie przypuszczają jednakże, aby aktualne było obecnie wystąpienie Turcji z Ligi Narodów, lub inne daleko idące posunięcia. Mówi się ogólnie, że Rząd turecki czekać będzie na decyzję Rady Ligi i tylko w razie gdyby decyzja ta wypadła nie po jego myśli, mogłyby zajść zmiany w ustosunkowaniu się Turcji do Ligi Narodów.

Dla kogo ginęli włoscy żołnierze

RZYM. (PAT.). Utworzono tu spółkę akcyjną kopalń w Abisynii z kapitałem 20 milionów lirów.

Spotkanie byłych królów

WIEDEŃ. (PAT.). Książę Windsor spotkał się w Wiedniu z b. królem Hiszpanii Alfonsem, powracającym z pogrzebu arcyksięcia Fryderyka Habsburga. Obaj byli monarchowie wspólnie spożyli śniadanie w hotelu „Imperial". Następnie b. król Alfons odjechał do Monachium, zaś ks. Windsor powrócił na zamek Enzelsfeld.

Walki w Hiszpanii

Co piszą korespondenci niemieccy

BERLIN. (PAT.). Korespondenci niemieccy w Hiszpanii stwierdzają, że po raz pierwszy Madryt został niemal otoczony przez wojska powstańcze i że pierścień wokół oblężonego miasta nieubłaganie zwęża się. Sytuacja Madrytu wydaje się nie do uratowania. Jeden z korespondentów notuje nawet pogłoskę, że dowództwo obrony Madrytu wystąpić miało z propozycjami w sprawie opuszczenia miasta. Generał Franco propozycje te rzekomo odrzucił, domagając się bezwarunkowo kapitulacji.

Z winy faszystów nie będzie wymiany jeńców

BILBAO. (PAT.). Rząd baskijski ogłasza następujący komunikat: Delegacja baskijska jest upoważniona do podpisania umowy o wymianie więźniów i zakładników. Oczekiwano jedynie na nadejście z Burgos listy podlegających uwolnieniu, która, naszym zdaniem, — winna była zawierać około 2.000 nazwisk. Niespodziewanie dr. Junod zawiadomił nas, że delegacja władz z Burgos odmawia ostatecznie wszelkiej wymiany więźniów lub ludności cywilnej, a gotowa jest jedynie zgodzić się na osobny przywilej dla Basków i zbadać możliwość wymiany kilku osób. Takie postawienie sprawy zmienia zasadniczo poprzedni projekt i umowę, zawartą pod kierunkiem dra Junod'a o wymianie zakładników. Rząd baskijski oddaje tę sprawę na sąd sumienia powszechnego i zainteresowanych rodzin, ubolewając szczerze, że nie można było osiągnąć porozumienia — które dało by wolność około 4000 ludzi.

Wybory prezydium m. Łodzi

Tow. Norbert Barlicki

wybrany Prezydentem m. Łodzi

W czwartek o godz. 7 wieczorem zebrała się Rada miejska m. Łodzi, celem wyboru prezydenta oraz pozostałych członków prezydium Zarządu miasta.

Z wyjątkiem dwuch radnych,— którzy usprawiedliwili swą nieobecność, jest cała Rada w komplecie. Galeria zapełniona publicznością do ostatniego miejsca. Na sali nastrój wyczekiwania i gorączki.

Zagaił posiedzenie komisaryczny prezydent miasta, p. Godlewski, po czym tow. Edm. Chodyński zaproponował na przewodniczącego posiedzenia tow. Walczaka.

Przewodniczący zarządził głosowanie. Tow. Walczak otrzymał 43 głosy. Endecy wstrzymali się od głosowania.

Tow. Walczak zaprasza na asesorów tow. tow. Golińskiego (PPS) i Poznańskiego (Bund).

Przewodniczący zwraca się do obecnych, by zgłaszali kandydatury na prezydenta miasta.

Wstaje tow. Chodyński i zgłasza kandydaturę tow. Norberta Barlickiego.

Koło Narodowe zgłasza kandydaturę adw. Szwajdlera.

Następuje głosowanie.

Tow. Barlicki otrzymuje 43 głosy, adw. Szwajdler — 27 głosów.

Przewodniczący ogłasza wynik wyborów i stwierdza, że Rada wybrała prezydentem miasta tow. Norberta Barlickiego.

Sala wynik wyborów wita oklaskami.

Z kolei przystąpiono do wyboru trzech wiceprezydentów.

Zgłoszeni przez klub PPS kandydaci tow. tow. Bol. Dratwa, Szewczyk i Walczak otrzymują w głosowaniu po 43 głosy. Kandydaci koła Narodowego pp. Czernik i Grzegorczak otrzymali po 27 głosów.

Wybrani wiceprezydentami zostali tow. tow.: Dratwa, Szewczyk i Walczak.

Wreszcie przystąpiono do wyboru ławników.

Socjaliści zgłosili 5 kandydatów tow. tow.: Kruczkowskiego, Napieralskiego, Niedzielskiego i Piotrowskiego z PPS oraz tow. Milmana z Bundu.

Koło Narodowe zgłosiło 3 kandydatów. Kandydaci socjalistyczni otrzymali po 39 głosów, endecy— po 27 głosów.

Wszyscy 8 ławników zostali wybrani.

Mniejsza liczba głosów oddanych na ławników socjalistycznych tłumaczy się tym, iż w ostatnim głosowaniu sjoniści i agudowcy wstrzymali się od głosowania.

Przewodniczący zamyka posiedzenie. Endecy intonują pierwszą strofkę „Roty", socjaliści śpiewają „Na barykady" i „Międzynarodówkę", które to pieśni podchwytuje galeria.

Posiedzenie odbyło się bez incydentów.

Proces oszustów dolarowych

W środę rozpoczął się przed Sądem Okręgowym w Poznaniu proces bandy oszustów dolarowych, którzy wyłudzili od szeregu osób przeszło 20.000 zł. Członkowie bandy W. Witkowska, Walenty Przeworski, Szczepan Gołąski, Ignacy Krakowiecki, Marcin Cieślik. Salomea Iwańska, Maria Eksnerowa i Edward Przeworski grasowali przeważnie na terenie Poznania i najbliższej okolicy. Główni oskarżeni Cieślik i Krakowiecki przyznali się do winy i zeznali w jaki sposób oszukiwali naiwnych przy zamianie dolarów. Pozostali oskarżeni częściowo do winy się przyznają, częściowo zaś zaprzeczają oskarżeniu.

Echa walk powstańczych 1919 r.

Do Sądu Okręgowego w Bydgoszczy wpłynęła skarga cywilna pozostająca w związku z zabiciem w dniu 2 lutego 1919 roku powstańca Jakóba Olejnika, którego zwłoki zostały uroczyście przewiezione na cmentarz powstańców w Inowrocławiu.

Jak stwierdzono, Olejnika zastrzelił żołnierz Grenzschutzu Herman Krahn, obecnie obywatel polski, zamieszkały w Poznaniu. Ponieważ Krahn w chwili zabójstwa pełnił czynną służbę wojskową w armii niemieckiej, nie może być ścigany przez prokuratora. Skargę cywilną przeciwko Krahnowi wniósł ojciec zabitego Olejnika o odszkodowanie za zdjęcie ze zwłok ubrania i zwrot 200 mk. gotówką, które Krahn miał zabrać Olejnikowi.

Sprawa Pe-Pe-Ge

Z Grudziądza donoszą nam:

W okresie przedświątecznym nastąpiła przerwa w pracy w zakładach gumowych „Pe-Pe-Ge" w Grudziądzu, dzierżawionych tymczasowo przez S. A. „Ardal". Tym czasem prowadzono rokowania o wydzierżawienie zakładów Pe-Pe-Ge na dłuższy okres czasu firmie „Ardal". Zakłady zostały wydzierżawione firmie na dalsze 5 lat.

W najbliższym czasie fabryka zostanie znowu uruchomiona po oczyszczeniu maszyn. Robotnicy, którzy dotychczas pracowali w fabryce, zostaną na nowo przyjęci do pracy. (K)

Faszyści irlandzcy pozostaną w domu

LONDYN. (PAT.). Reuter donosi: Około 500 ochotników faszystowskich irlandzkich, w tym znaczna liczba z Dublinu, oczekiwało w Waterfold na parowiec zagraniczny, który miał ich zabrać do wojsk powstańczych w Hiszpanii. W czwartek nadeszła wiadomość, że statek nie przybędzie i ochotnicy otrzymali rozkaz powrotu do domu. Krążą pogłoski, urzędowo nie potwierdzone dotychczas, że parowiec został zatrzymany przez kontrtorpedowiec angielski.

Komunikat rebeliantów

SEVILLA. ((PAT.). Komunikat ogłoszony przez rozgłośnię powstańczą dn. 7 b. m. o godz. 13 m. 30 donosi: Kolumny narodowe (t. zn. niemiecko - włoskie. Przyp. Red.). zajęły dn. 6 b. m. Las Rozas, El Plantio i Casa de los Pinos. 50 samolotów narodowych, unosząc się nisko nad ziemią, pomagało piechocie w jej wspólnej z artylerią akcji. Przeciwnik został wyparty z pozycji. Ogromna zdobycz jest jeszcze nie przeliczona, w tej liczbie znajduje się lotnisko ze znaczną liczbą samolotów.

Wizyta króla Gustawa w Belgii

SZTOKHOLM. (PAT.). Szwedzka Ag. Tel. komunikuje: „W sprawie oficjalnej wizyty króla Gustawa w Brukseli dowiadujemy się, że król już od roku żywił zamiar odwiedzenia króla Leopolda. Wizyta nastąpi obecnie przy okazji dorocznego wyjazdu króla na Rivierę. Król Gustaw wyjedzie ze Sztokholmu 31 stycznia i pozostanie w Brukseli przez 2 i 3 lutego.

Królowi będzie towarzyszył minister Spr. Zagr., tow. Sandler.

Do Berezy Kartuskiej

We wtorek został odesłany do miejsca odosobnienia w Berezie Kartuskiej kierownik obwodu czyżewskiego Stronnictwa Narodowego Stefan Kraszewski.

Wiadomości Sportowe

Sensacje dnia

POLSKA BIJE NORWEGIĘ 12:4.

Pierwsze w tym sezonie zawody międzynarodowe naszej reprezentacji bokserskiej z reprezentacją Norwegii zakończyły się świetnym sukcesem polskiej drużyny, która pokonała gości w wysokim stosunku 12:4. Mecz wzbudził olbrzymie zainteresowanie w Poznaniu, gromadząc w hali reprezentacyjnej Targów Poznańskich przeszło 5.000 widzów.

Polska nie przegrała ani jednej walki. 4 punkty goście zawdzięczają 4 remisom.

Hokej

MIĘDZYNARODOWY TURNIEJ HOKEJOWY O MISTRZOSTWO KRYNICY.

W Krynicy rozpoczął się 9-ty międzynarodowy turniej hokejowy o mistrzostwo Krynicy z udziałem drużyn zagranicznych ze Szwecji, Rumunii i Austrii oraz trzech drużyn polskich Czarnych ze Lwowa, Warszawianki z Warszawy i Krynickiego Towarzystwa Hokejowego.

Pierwsze spotkanie pomiędzy Wiener Eislaufverein (Wiedeń) a K. T. H. zakończyło się wynikiem remisowym 3:3 (1:1, 0:0, 2:2). Wiedeńczycy górowali technicznie nad przeciwnikiem, ale ustępowali mu pod względem ambicji i bojowości. Mecz doszedł do skutku jedynie dzięki temu, że boisko, które z powodu odwilży ociekało wodą, zostało zamrożone sztucznym lodem, uzyskanym z gazów „zubera" o temperaturze — 79 st. cels. Lodem tym posypano boisko tak, że w ciągu kilku minut powłoka stwardniała, stwarzając dobre warunki do gry.

Drugi mecz pomiędzy rumuńską drużyną „Bragadiru" a „Warszawianką" zakończył się drugim remisem 5:5 (0:2, 1:3, 4:0). Rumuni okazali się drużyną bardzo słabą z małym opanowaniem jazdy na łyżwach i małą celnością strzałów. — „Warszawianka" natomiast, która po raz pierwszy w tym sezonie wystąpiła na lodzie, okazała się drużyną dobrą technicznie i taktycznie a wynik remisowy należy tylko wytłumaczyć tym, że drużyna warszawska prowadząc po 2-ch tercjach 5:1 zlekceważyła sobie przeciwnika i w rezultacie straciła aż 4 bramki w ostatniej fazie gry.

Publiczność w rażący sposób dopingowała, nie wiadomo dlaczego, Rumunów.

KLĘSKA CRACOVII W REWANŻOWYM MECZU Z B. K. E.

Na sztucznym lodowisku w Katowicach odbył się w środę rewanżowy mecz hokejowy pomiędzy Cracovią, a budapeszteńską drużyną B. K. E. Zwyciężyli Węgrzy wysoko 5:1 (0:1, 2:0, 3:0)

Cracovia była równorzędnym przeciwnikiem tylko w pierwszej tercji, kiedy to udało się jej zdobyć prowadzenie przez Wołkowskiego. W drugiej i trzeciej fazie gry Cracovia nie wytrzymała narzuconego tempa i Węgrzy wykazują zdecydowaną przewagę nad przeciwnikiem.

Tenis

KLĘSKA VINESA Z PERRYM.

W Nowym Jorku rozegrany został oczekiwany z olbrzymim zainteresowaniem pierwszy pojedynek pomiędzy Perrym a Vinesem. Perry, który po raz pierwszy wystąpił w roli zawodowca, odniósł zdecydowane zwycięstwo w 4-ech setach 7:5, 3:6, 6:3, 6:4.

Zawody zgromadziły 18.000 widzów, co jest nielada rekordem. Dochód organizatorów wynosił 40.000 dolarów.

Jak wiadomo, Perry ma rozegrać według zawartej umowy, aż 40 spotkań z Vinesem w różnych miejscowościach Ameryki. Spotkanie dzisiejsze było pierwszym z tej serii.

Atletyka

MISTRZOSTWA ZAPAŚNICZE WARSZAWY

W środę odbyły się w Warszawie dwa dalsze mecze o zapaśnicze mistrzostwo stolicy.

W klasie A Elektryczność wygrała z Policyjnym Klubem Sportowym 12:9.

W kl. B Pasta zwyciężyła Rywal 12:9.

ŻYCIE WARSZAWY

Echa napaści
na dom Spółdzielni Robotniczej

W związku z chuligańskimi wybrykami bojówkarzy endeckich, jakie zdarzyły się 2 i 4 b. m. na terenie Powszechnej Robotn. Spółdzielni Mieszkaniowej, Żeromskiego 32 — odbyło się dnia 6 b. m. zebranie mieszkańców Spółdzielni. Zebrani, w przeważającej większości robotnicy i pracownicy — żydzi i chrześcijanie, po żywej dyskusji, w której brali udział obywatele: Wallach, Fajerelson, Górski, Holand, Trunk, Słomski i Mietielników—jednomyślnie potępili ostro hece antysemickie i postanowili wspólnymi siłami walczyć z wszelkimi objawami bojowego i ukrytego antysemityzmu.

Na zebraniu poruszono również szereg spraw natury gospodarczej.

W końcu wybrano komitet domowy, który będzie miał za zadanie, prócz spraw domowych, przestrzeganie bezpieczeństwa mieszkańców Spółdzielni.

Członek Spółdzielni.

Utrudnione wyjście z dolnych peronów Dworca Głównego

W czasie przebywania pociągów na dolne perony dworca Głównego publiczność ma możność wydostawania się na miasto tylko przez jedną klatkę schodową. Wytwarza to nieprawdopodobny ścisk i opóźnia opuszczanie dworca, podczas gdy t. zw. zejściowa klatka schodowa jest niejednokrotnie zupełnie pusta, dostępu jednak do niej broni niekiedy 2—3 funkcjonariuszów kolejowych.

Wskazane jest przeto udostępnienie drugiej klatki schodowej dla wyjścia z dolnych peronów w tych okresach czasu, gdy klatka ta nie jest wykorzystana, przez złagodzenie obowiązujących w tej mierze przepisów.

Choroby zakaźne

W okresie tygodniowym od 27 grudnia do 3 stycznia miejscy lekarze sanitarni zarejestrowali 7 przypadków duru brzusznego i 5 zamiejscowych (o 16 więcej), 17 dyfterytu (o 22 mniej), 10 odry (o 2 mniej), 8 kokluszu (o 17 mniej), 1 drętwicy karku (o 1 mniej), 30 róży i 6 zamiejscowych (o 20 więcej), 1 — pokąsania przez zwierzę wściekłe (o 1 mniej), wreszcie 27 — gruźlicy i 13 zamiejscowych (o 31 więcej).

Ostrzeżenie

Niniejszym ostrzegamy przed osobnikami, którzy, nachodząc instytucje i ludzi prywatnych, wyłudzają, pod pretekstem bezrobocia, datki pieniężne. Wspomniani osobnicy posługują się przy tym i podszywają pod następującą nazwę: „Związek Młodzieży Socjalistycznej TUR Warszawa - Annopol z podpisem „sekretarza" Zapalskiego.

Sekretariat Generalny CKW. PPS.

Wypadek tramwajowy

Na ul. Ząbkowskiej, w pobliżu ul. Korsaka, tramwaj potrącił 70-letnią Ruchlę Habermanową, przy mężu (Targowa 62), która doznała potłuczenia nóg. Pogotowie przewiozło staruszkę do 14 komis.

Zamach samobójczy

W bramie domu Chmielna 32 otruł się jodyną 18-letni Włodzimierz Kogel, inkasent (Czerniakowska 24). Lekarz Pogotowia, po udzieleniu pomocy, pozostawił desperata na miejscu.

Skok z 1-go piętra

17-letni Włodzimierz Lasek, bez zajęcia (Lubelska 30-32) wyskoczył nocą z okna I piętra w tymże domu, doznając poranienia głowy i ogólnego potłuczenia. Pogotowie przewiozło młodocianego desperata do szpitala Przemienienia Pańskiego.

Wypadek kolejowy

Z pociągu, jadącego z Siedlec do Warszawy, w pobliżu Broszkowa, wypadła jakaś pasażerka. Pociąg zatrzymano i nieprzytomną, w skutek ogólnego potłuczenia i poranienia pasażerkę, przeniesiono do wagonu i przywieziono do Warszawy. Z dworca Pogotowie zabrało ofiarę wypadku do szpitala Przemienienia Pańskiego. Tam ze znalezionych dokumentów okazało się, iż jest to 32-letnia Maria Ciszewska (Węgierska 2).

Kronika organizacyjna

KONFERENCJE DZIELNICOWE DOROCZNE.

Dnia 10 bm. w niedzielę o godz. 10 rano na niżej podanych dzielnicach odbędą się doroczne konferencje dzielnicowe:

Dz. „Śródmieście" — Warecka 7.
Dz. „Mokotów" — Chocimska 23.
Dz. „Starówka" — Długa 21.
Dz. „Powiśle" — Czerwonego Krzyża Nr. 20.
Dz. „Praga" — Brukowa 35.
Dz „Annopol" — Nowe Bródno" — ul. Białołęcka 51.

Wszyscy członkowie powyższych dzielnic zobowiązani są do punktualnego przybycia.

KONFERENCJA „POWIŚLE". 10 stycznia (niedziela) o godz. 10 rano w pierwszym, a o 10.30 w drugim terminie odbędzie się walne sprawozdawcze zebranie Dzielnicy „Powiśle" PPS.

Obecność wszystkich konieczna. Ci towarzysze, którzy się dotąd nie zarejestrowali, winni to uczynić natychmiast. Inaczej nie będą mogli być obecni na zebraniu.

Komitet.

OKR WARSZAWA - PODMIEJSKA. Egzekutywa OKR zarządza Odprawę Delegatów na wtorek, t. j. 12 b. m. na godz. 6 wiecz. Przedstawiciele wszystkich organizacyj Okręgu podm. proszeni są o punktualne przybycie.

JEROZOLIMA. Dziś o godz. 18 w lokalu przy ul. Chłodnej 30 posiedzenie Komitetu Dzielnicy i Komisji Rewizyjnej. Na porządku dziennym ukonstytuowanie się władz Komitetu i Komisji.

Śmierć w komisariacie

Nocą około godz. 2-ej na ul. Wolskiej, w pobliżu Młynarskiej, znaleziono nieprzytomnego 46-letniego Władysława Rudnickiego, dorożkarza (Marywilska 2). Policjant przewiózł Rudnickiego do 7 komis. Gdy przybył lekarz Pogotowia, Rudnicki już nie żył. Przyczyna śmierci nieustalona. Zwłoki przewieziono do prosektorium.

Zjazd b. stypendystów fundacji Rockefellera

Dorocznym zwyczajem, w dzień Trzech Króli, 6 b. m., w Państwowej szkole higieny w Warszawie odbył się XII zjazd polskich stypendystów Fundacji Rockefellera, rekrutujących się z pośród lekarzy państwowej i samorządowej służby zdrowia oraz inżynierów sanitarnych, bakteriologów i chemików, którzy korzystali w ub. latach ze stypendiów Fundacji dla pogłębienia swych studiów, przeważnie w St. Zjednoczonych.

Na zjazd przybyli b. stypendyści ze wszystkich dzielnic Polski w liczbie 25 oraz przedstawiciel Fundacji na Środkową Europę z siedzibą w Budapeszcie, dr. Taylor. Na zjeździe odbyła się wymiana zdań co do dalszej ściślej współpracy „rockefellerczyków" nad podniesieniem stanu zdrowotnego kraju. Wyrażono podziękowanie Fundacji za dotychczasowe jej zasługi w dziedzinie pomocy dla Polski, która trwa już 15 lat.

Zjazd wystosował pozdrowienia do zarządu Fundacji w Nowym Jorku i do głównego biura Fundacji na Europę w Paryżu.

Co grają w teatrach?

TEATR ATENEUM: Dziś „Woźny i minister" z Jaraczem.

TEATR WIELKI. Dziś po raz pierwszy w sezonie bieżącym opera „Żydówka" z występem Ignecego Dygasa.

W niedzielę 3 przedstawienia: o godz. 12 w południe widowisko dla dzieci pióra Sorokowicza „Cudowna Stajenka", o g. 3.30 „Halka" z H. Lipowską w partii tytułowej, o g. 8 wiecz. „Carmen" z J. Hupertową w partii tytułowej oraz występami gościnnymi: S. Gruszczyńskiego i Z. Dolnickiego.

TEATR NARODOWY: Dziś i codziennie komedia Nowaczyńskiego p. t. „Cyganeria Warszawska".

W niedzielę o g. 3.30 pop. „Wielka miłość" z Ćwiklińską.

TEATR POLSKI. Dziś komedia Beaumarchais'a „Wesele Figara".

W niedzielę o godz. 3 pop. „Tessa" z Barszczewską i Ziembińskim w rolach głównych.

TEATR MAŁY. Dziś „Lato w Nohant" J. Iwaszkiewicza.

W niedzielę o godz. 3.30 pop. „Żołnierz i bohater" Shaw'a w inscenizacji A. Węgierski.

TEATR NOWY: dziś sztuka Giraudox „Judyta". w reżyserii Leona Schillera z Ireną Eichlerówną.

TEATR LETNI: dziś „Żołnierz Królowej Madagaskaru".

W niedzielę o godz. 4 pop. „Żołnierz królowej Madagaskaru".

TEATR KAMERALNY: gra dziś nową sztukę autora „Matury" W. Fodora „Tajemnica lekarska".

TEATR MALICKIEJ daje dziś o 8-ej „Zamieszaj" Herza, reżyseria Z. Sawana.

W niedzielę nieodwołalnie ostatni raz „Trafika pani generałowej" o g. 4-ej pop.

CYRULIK WARSZAWSKI: Codziennie komedia polityczna „Król z parasolem" z Junoszą - Stępowskim.

OPERETKA PRZY UL. KAROWEJ. Dziś o godzinie 20-ej „Zakochana Królowa" z Wermińską i Fertnerem w rolach głównych.

OPERETKA „8.15" przy ul. Śniadeckich. Co wieczór o 8.15 „Gaby", czyli „Abdykacja króla" z L. Szczepańską.

W niedzielę o g. 5-ej pop. „Jasełka".

TEATR „13 RZĘDÓW". Dziś satyra polityczna „Duby Smalone"

TEATR ROZMAITOŚCI (Chłodna 49). Dziś i codziennie o 8.15 wiecz. farsa „Hurra! Jest chłopczyk".

STOŁECZNY TEATR POWSZECHNY: Dziś przy ul. Elbląskiej 51 „Moralność pani Dulskiej" z Haliną Buczyńską.

ROSYJSKIE STUDIO DRAMATYCZNE (Nowy Świat 19): Sztuka Niemirowicza-Danczenki „Cena życia". Przedstawienia odbywają się w piątki. soboty i niedziele o godz. 20.

TEATR DLA DZIECI T. ORTYMA (Kredytowa 14). W niedzielę o g. 12 i 4-ej premiera: „Pan Twardowski na księżycu" T. Ortyma z muzyką F. Chopina, S. Moniuszki i Ilii Sac.

BAJ KUKIEŁKOWY DLA DZIECI w sali Konserwatrium (Okólnik 1). W niedzielę dn. 10 b. m. o godz. 16-ej widowisko p. t. „Historia cała o niebieskich migdałach".

CYRK. Codziennie o 8.15 (wtorki, środy, soboty i święta o 4.30 i 8.15) Noworoczny program nowości i grupa tygrysów bengalskich.

Co wyświetlają Kina?

APOLLO: „Ada, to nie wypada".
ADRIA: „Pod dwiema flagami".
ANTINEA: „Czerwony Sułtan" i „Pościg za cieniem".
AMOR: „Mały król" i „Szczęście na ulicy".
ACRON: „Róża" i Czarodziejska noc".
AS: „Richard Dix jako zdobywca".
ATLANTIC: „Jak się wam podoba" z Elżbiteą Beregner.
BAŁTYK: „Lekkoduch".
BIS: „Na zgliszczach szczęścia".
CAPITOL: „30 karatów szczęścia".

CASINO: „Barbara Radziwiłłówna" ze Smosarską.

COLOSSEUM: „Amerykańska awantura".
CZARY: „Mały buntownik".
ELITE: „Czarny anioł" i „Wiedeń, miasto moich marzeń".
EUROPA: „San Francisco".
FAMA: „Ręce na stole" i „Ostatni miliarder".
FLORIDA: „Śmiertelny skok" i „Ostatni posterunek".
FORUM: „Panowie w cylindrach" i „Tygrys z Pacyfiku".
FILHARMONIA: „Stradivari".
GDYNIA: „Syn admirała" i „Mali bohaterowie".
HOLLYWOOD: „Dzieci szczęścia" i rewia.

HELIOS: „Jadzia" ze Smosarską.
KOMETA: „Przygody człowieka bez nazwiska" i rewia.

ITALIA: „Pod Twoją Obronę".
IMPERIAL: „Jej pierwsza miłość".
LOS: „Flip i Flap jako indyjscy piechurzy".
MASKA: „Dawid Copperfield" i „Burza nad Andami".
MAJESTIC: „Trędowata".

MINERWA: „Manewry miłosne" i „Poławiacze skarbów".
METRO: „Judel gra na skrzypcach" i rewia.
MEWA: „Głos serca" i „Samochód Nr. 99".
MUCHA: „Audiencja w Ischlu" i „Papua".
NOWA TOMBOLA: „Panowie w cylindrach" i „Szkarłatny kwiat".
MIEJSKIE: „Mój pan mąż".

OKO PRASKIE: „Dzisiejsze czasy".
PAN: „Papa się żeni".

PETIT TRIANON: „Zapomniane twarze" i „Nocne motyle".
POPULARNY: „Serca ze stali" i rewia.
PROMIEŃ: „Biała parada" i „Świat jest zakochany".
PRAGA: „Pan Twardowski" i rewia.
RAJ: „Mały Pułkownik" i „Szanghaj".
RIALTO: „Jego złota rybka".
RIVIERA: „Bohaterowie Sybiru".
RENA: „Bolek i Lolek".
ROMA: „Biały anioł".
ROXY: „Buster Grabbe" i „Wyprawa na Mango".
SFINKS: „Pasteur" z Munim.
SOKÓŁ: „Pan Twardowski".
SORRENTO: „Żona 2 mężów" i „Niebezpieczny kochanek".
STUDIO: „Furia".
STYLOWY: „Romeo i Julia" wg. Szekspira.
ŚWIATOWID: „Szczepko i Tońko".
TON: „Dzisiejsze czasy" z Chaplinem.

UCIECHA: „Mayerling".
UNIA: „Serce ze stali" i rewia.

Z teatrów warszawskich

TEATR POLSKI: Beaumarchais: „Wesele Figara". Przekł. T. Boya-Żeleńskiego. Inscenizacja i reżyseria A. Węgierko.

„Wesele Figara" jest komedią, w której rozbrzmiewają gromy zbliżającej się Wielkiej Rewolucji. Ten sam tłum, który wdarł się przemocą na premierę komedii po pięciu latach będzie zdobywał Bastylię. Jest to sztuka naładowana elektrycznością i bijącą pulsem tej walki społecznej, która przez lat dwadzieścia rozdzierać będzie Francję. Stan trzeci, który był niczem a miał być za kilka lat — wszystkim, zaświadczył w tej sztuce o swoim prawie do istnienia, o swojej krzywdzie, o swej żądzy władzy.

Historyczne znaczenie tej sztuki jest olbrzymie — niewątpliwie większe niż jej wartość literacka. Sztuka ta żyła swoją aforystyką rewolucyjną, grozą i rozmachem krzywdy społecznej, którą przedstawiała.

Figaro — lokaj jołopowatego, lecz korzystającego ze wszystkich przywilejów rodu i pieniądza hrabiego Almawiwy stał się wcieleniem racji rozumowej i ofiarą karykaturalnych stosunków społecznych, które krzykiem jego krzywdy wołały o naprawę.

Beaumarchais zbudował jednak swoją komedię na fundamencie intrygi, która nas, przywykłych do bardziej zróżniczkowanych form komediowych, trochę nuży a chwilami wręcz irytuje jednostajnością swojej budowy.

To co było największą wartością tej sztuki wobec zbliżającej się rewolucji — jej program walki i aforystyka społeczna — mimo pewnych zadzierzgnięć o opóźnione w rozwoju formy naszego życia—jest już mocno zwietrzałą i brzmi nieco naiwnie.

Paradoksy w rodzaju „Talent jest przeszkodą do zdobycia kariery" są za proste w swojej intencji, by mogły bawić czy rozognić naszą wyobraźnię.

Przyznam się ze wstydem, jako programowy przedstawiciel stanu czwartego, że może wskutek impetycznej, natrętnej i zachłannej gry Romanówny i Węgierki raczej para hrabiowska, oplątana siecią intryg przez rozzuchwalonych lokajów, wydawała nam się chwilami godną współczucia.

W związku z tym nasuwają się refleksje na temat inscenizacji i reżyserii. Mam wrażenie, że zagubiono w tej sztuce proporcje form społecznych i ich ustosunkowanie.

Tej parze lokajów wyznaczono w niej nie tylko pozycję należnej im racji i słuszności społecznej, lecz tyle miejsca, ostentacji, tyle pewności siebie, buty, czelności i zuchwalstwa, że w świetle tego ujęcia wszelka walka o prawdy społeczne staje się zbyteczną. Odnosi się wrażenie, że to raczej para hrabiowska znajduje się w potrzasku w sieci pajęczej Figara i Zuzanny, współczucie widza waha się niemal w wyborze swego obiektu.

Aleksander Węgierko nadał swemu Figarowi pewną ponurość rewolucyjnego bojownika, szyderstwo i sarkazm, pozbawił go jednak w znacznej mierze lekkości i humoru. Doskonały ten zresztą w pewnym typie i utalentowany aktor ma nadmierne upodobanie do zajmowania „malowniczej" pozy na scenie i używania nadmiaru ruchów, które przestają już cośkolwiek wyrażać, stając się jakąś akrobatyką kończyn.

Bardziej niepokojącą jest gra p. Janiny Romanówny, która w roli Zuzanny narobiła tyle krzyku, hałasu, wprowadziła na scenę tyle chaosu i „dekompozycji", że Bogu ducha winna hrabina Almawiwa wydała się przy niej kopciuszkiem i sierotką, którą chciało się wszelkimi siłami wyrwać z miażdżących kleszczy eksploatatorów ze stanu trzeciego. Na p. Romanównę fatalnie, jak się zdaje, wpłynęła jej świetna w swoim czasie kreacja z „Pigmaliona" Shawa: nie może się wyzwolić z pod sugestii tej roli i powtarza ją w najmniej odpowiednich sytuacjach.

Ze szczególnym uznaniem podkreślić się godzi świetną, opanowaną i przemyślaną w każdym calu kreację p. Zofii Lindorfówny (Hrabiny): zarówno aparycja jak i gra mogła budzić zachwyt.

Nieporadność, krótkowzroczność hrabiego Almawiwy wcale przednio oddał p. Jerzy Chodecki, pozbawiwszy jednak tę postać właściwej jej porcji humoru.

Doskonała była p. Zofia Małyniczówna w roli Marceliny i Aleksander Zelwerowicz w roli sędziego, mniej pewnie choć nie bez wdzięku wystąpiła p. Wasiutyńska w roli Cherubina. W rolach Bartola i Bazylego poprawnie się zaprezentowali się pp.: Chmielewski i J. Ziejewski. Dobrym Antonim był Henryk Małkowski wyborną Franusią — p. Lidia Wysocka.

Kostiumy Zofii Węgierkowej na ogół b. dobre, dekoracje Stanisława Śliwińskiego banalne, szablonowe, są drażniącym zgrzytem w tym nader interesująco pomyślanym i wykonanym widowiskiem.

J. N. Miller.

Redaktor odpowiedzialny: LUDWIK WINTEROK.
Odbito w drukarni Sp. Nakładowo Wydawniczej „Robotnik", Warszawa, Warecka 7.